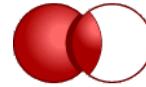

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA ZAPADNOHERCEGOVAČKE ŽUPANIJE
ZA 2013. GODINU**

Broj: 04-06/14

Sarajevo, travanj 2014. godine

KAZALO

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	4
1.	Uvod	4
2.	Predmet, cilj i obim revizije	4
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja.....	5
4.	Sustav internih kontrola.....	6
5.	Proračun za 2013. godinu.....	7
5.1	Prihodi i primici	9
5.1.1	Prihodi od poreza	9
5.1.2	Neporezni prihodi.....	9
5.1.3	Prihodi od vlastite djelatnosti.....	9
5.1.4	Prihodi od koncesija	10
5.2	Rashodi i izdaci.....	11
5.2.1	Izdaci za bruto plaće i naknade	11
5.2.2	Izdaci za materijal i usluge.....	12
5.2.3	Tekući transferi (prijenosi)	15
5.2.4	Tekuća pričuva	20
5.2.5	Kapitalni transferi (prijenosi)	21
5.2.6	Financijski rezultat	21
6.	Imovina, obveze i izvori sredstava	22
6.1	Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	22
6.1.1	Novčana sredstva.....	22
6.1.2	Kratkoročna potraživanja.....	23
6.1.3	Stalna sredstva.....	24
6.2	Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja)	26
6.2.1	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	26
6.2.2	Dugoročne obveze i razgraničenje	27
6.3	Popis imovine, potraživanja i obveza	28
6.4	Vanbilančna evidencija.....	29
7.	Javne nabave.....	30
8.	Ostali nalazi – sudski sporovi	31
9.	KOMENTAR	31
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	33
IV.	PRILOG FINANCIJSKA IZVJEŠĆA	1
	Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2013. godinu.....	1
	Bilaca stanja na dan 31.12.2013. godine	1

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Zapadnohercegovačke županije za 2013. godinu (Račun prihoda i rashoda, Bilanca stanja, Izvješće o novčanim tokovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna) na dan 31. prosinac 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Županije odgovorne su za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Županije je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovodenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni, odgovarajući i osiguravajući osnov za naše mišljenje.

Temelj za izražavanje mišljenja:

- 1. Planiranje, izrada i donošenje Proračuna Županije nije vršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH. Proračun za 2013. godinu je usvojen bez izvora pokrića deficitu prethodnih godina u iznosu od 40.167.570 KM (revizijom utvrđen), što su dospjele a neizmirene obveze najvećim dijelom za doprinose i dobavljače, (točka: 5. Izvješća);**
- 2. Finansijski rezultat za 2013. godinu deficit objavljen u iznosu 6.020.594 KM, nije točan, jer je revizijom utvrđeno da je isti veći za 4.195.613 KM i iznosi 10.216.207 KM. Zbog istog, je**

netočno iskazan i akumulirani deficit koji je revizijom utvrđen u iznosu 44.866.541 KM i premašuje (vrijednost imovine) izvore sredstava za 18.222.347 KM, (točke: 5.1.2., 5.2.6 i 6.1.3 Izvješća);

3. Prilikom isplate neto plaća nije vršena uplata pripadajućih doprinosa koji na datum bilance iznose 22.744.580 KM, od čega u 2013. godini 13.786.481 KM, što je suprotno Zakonu o doprinosima, (točke: 5.2.1 i 6.2.1 Izvješća);
4. Raspolaganje javnim novcem nije bilo sukladno propisima zbog: ne provođenja kontrole upotrebe službenih vozila, reprezentacije, izdataka za povjerenstva sukladno ovlaštenjima. Također, način podjele tekućih transfera je vršen bez jasnih kriterija, a tekuća pričuva i kapitalni transfer bez kriterija, (točke: 5.2.2., 5.2.3., 5.2.4 i 5.2.5 Izvješća);
5. Rashodi i izdaci 2013. godine manje su iskazani za 3.260.963 KM, jer nisu knjigovodstveno evidentirani u razdoblju nastanka obveze i predstavljaju više stvorene obveze od dozvoljenih proračunom (prekoračenje pojedinih pozicija u proračunu), što je suprotno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, (točke: 5., 5.2.2., 5.2.3 i 6.2.1 Izvješća);
6. Precijenjeni su prihodi za 337.368 KM, koji se odnose na razliku prikupljenih a neutrošenih namjenskih sredstava (naknade za šume i vode), jer su oprihodovana i nisu evidentirana na vremenski razgraničenim prihodima, što je suprotno Upustvu o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganju sredstvima sa posebnih namjenskih računa otvorenih kao podračuna u okviru JRR, (točka: 5.1.2 Izvješća);
7. Nije izvršeno usklađivanje sredstava i izvora sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost imovine i izvora sredstava, (točka: 6.3 Izvješća);
8. Ne možemo potvrditi realnost iskazanih novčana sredstva i potraživanja, jer ne postoje dokazi o usuglašenosti istih sa dužnicima sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Potraživanja od 626.573 KM nisu knjigovodstveno evidentirana na sumnjivim i spornim potraživanjima, iako su starija od 6 mjeseci, odnosno za pojedine pokrenuti sudski sporovi, što je suprotno računovodstvenim propisima. Novčana sredstva prenesena na sumnjiva i sporna potraživanja manje su iskazana za 112.269 KM, (točke: 6.1.1 i 6.1.2 Izvješća);
9. Nisu provedene procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavu roba i usluga kod MUP-a 738.166 KM, a niti su kod provedenih postupaka ispoštovane odredbe Zakona o javnim nabavama BiH i to kod: Ministarstva prostornog uređenja za nabavku zamjena postojećih otvora i izrada fasade na zgradu u iznosu 209.403 KM i MUP-a za kompjutersku opremu 231.443 KM, (točka: 7. Izvješća).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnim točkama, finansijska izvješća Proračuna Zapadnohercegovačke županije po svim bitnim pitanjima ne prikazuje istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima Proračuna Zapadnohercegovačke županije tijekom 2013. godine nisu bile u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Bez utjecaja na datu kvalifikaciju skrećemo pažnju:

- da je ugrožena funkcija i stalnost poslovanja Županije, jer su obveze na datum bilance iznosile 60,9 miliona KM, od čega su kratkoročne dospjele obveze 42,5 miliona KM i dugoročne 18,4 miliona KM.
- našim revizijama koje provodimo kontinuirano od 2002. godine ukazivali smo na veće trošenje javnog novca u odnosu na ostvarive prihode, što je imalo za posljedicu da se obveze neizmiruju u preuzetim rokovima, koje za razdoblje izvješćivanja iznose 42,5 miliona KM (neizmirene obveze po osnovu doprinosa u iznosu 22,7 miliona KM, obveze prema dobavljačima 12,5 miliona KM, ne evidentirane obveze 3,8 miliona KM i obveze prema usposlenicima 3 miliona KM).

Sarajevo, 28.03.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Zapadnohercegovačka županija (u daljem tekstu: Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Županije, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom Županije je propisano da Županija ima sve ovlasti koja Ustavom Federacije nisu izričito povjerena federalnoj vlasti ili koja nisu Ustavom Federacije utvrđena kao zajedničke ovlasti Federacije i Županije. Županija ima ovlasti za: donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za poticanje gospodarskog i društvenog razvijanja; financiranje djelatnosti županijske vlasti ili djelatnosti pod njezinim pokroviteljstvom oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima; utvrđivanje naobrazbene politike, uključujući donošenje propisa o naobrazbi, te osiguranje naobrazbe; utvrđivanje i provedbu kulturne politike; utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se odnose na uređivanje i izgradnju stambenih objekata; utvrđivanje politike u svezi s reguliranjem i osiguranjem javnih službi; donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje; donošenja propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti; utvrđivanje politike u svezi s osiguranjem radio i TV postaja, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog djelovanja, te osiguranje njihovog rada; provedba socijalne politike i uspostava službi socijalne skrbi; stvaranje i provedbu politike županijskog turizma, razvoj turističkih resursa.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije, a izvršnu Vlada Županije koju čine Predsjednik i 8 ministara. Funkciju županijske uprave vrši osam ministarstava, uprave i upravne ustanove i zavod sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave, kojim se utvrđuje ustrojstvo županijskih tijela uprave i županijskih upravnih organizacija, određuje njihov djelokrug i druga pitanja organizacije i rada. Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom uprava, upravnih ustanova i zavoda rukovode direktori.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa utvrđuju se Proračunom Županije. Proračunom Županije za 2013. godinu planirano je financiranje 2.223 djelatnika. Prosječan broj djelatnika na temelju radnih sati je 2.145, a prema podacima Odsjeka za obračun plaća ukupan broj zaposlenih u prosincu 2013. godine bio je 2.244.

Županija se sastoji iz 4 općine: Ljubuški, Široki Brijeg, Posušje i Grude. Sjedište Vlade Županije je u Širokom Brijegu, ulica Stjepana Radića broj 3.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su konsolidirana finansijska izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima u prosincu 2013. i ožujku 2014. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Revizija finansijskih izvješća Proračuna Županije je vršena kontinuirano od 2002. do 2012. godine. U svim sačinjenim izvješćima o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća dato je negativno mišljenje, s izuzetkom za 2002. godinu kada je dato mišljenje s rezervom. U prethodnoj reviziji 2013. godine, dato je negativno mišljenje. U okviru iste i provjere da li je postupljeno po datim preporukama utvrdili smo slijedeće:

- **Preporuke po kojima nije postupljeno, a odnose se na:**

Donošenje svih nedostajućih akata sukladno Zakonu o proračunu u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika, te dosljednu primjenu istih, radi uspostavljanja adekvatnog sustava internih kontrola; Izvršenje analize iskazanog deficita i poduzimanju adekvatnih mjera na planiranju pokrića istog sukladno članku 17. Zakona o proračunu u FBiH; Planiranje proračunskih sredstava na temelju ostvarivih prihoda, te pri planiranju, izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju proračuna poštivanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o izvršenju proračuna Županije i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; Knjigovodstveno evidentiranje prikupljenih a neutrošenih namjenskih sredstva na poziciji vremenski razgraničenih prihoda, te otvaranje posebnih namjenskih podračune za sredstva za šume i vode kako bi se omogućilo praćenje namjenskog utroška ovih sredstava u narednom periodu; Donošenje akta, odnosno utvrđivanje vrste i načina korištenja vlastitih prihoda sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele, te evidentiranje i usuglašavanje prihoda sukladno Zakonu o Rznici u FBiH; Poduzimanje od strane Ministarstva gospodarstva svih zakonom propisanih mjera za naplatu i potpunom postupanju sukladnom Zaključku Vlade radi naplate dugovanja od koncesionara; Osiguranje od strane Skupštine i Vlade da se namjenska sredstva za šume, vode stave na raspolaganje nadležnim institucijama, odnosno planiraju i Programi utroška donose prema visini prikupljenih sredstava u cilju namjenskog utroška istih sukladno zakonskim propisima; Dosljedno i potpuno postupanje Ministarstva hrvatskih branitelja sukladno Programu utroška s kriterijima za raspodjelu sredstava za tekuće prijenose udrugama, kao i osiguranje nadzora nad namjenskim utroškom dodijeljenih javnih sredstava; Dnošenje kriterija za uporabu sredstava tekuće pričuve i korištenja istih sukladno Zakonu o proračunima u FBiH; Dnošenje detaljnih kriterija, odnosno uvjeta o načinu raspodjele sredstava od strane Vlade Županije za sredstva kapitalnih prijenosa drugim razinama vlasti, te osiguranje stvarnog nadzora nad utroškom u predviđene namjene; Pri finansijskom izvješćivanju dosljedno primjenjivanje proračunskog računovodstva koje se zasniva na načelima točnosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti; Evidentiranje rashoda i izdataka prema računovodstvenom načelu modificiranog nastanka događaja; Evidentiranje ulaganja u stalna sredstva na poziciji kapitalnih izdataka istovremeno za vrijednost izgrađenog objekta sukladno računovodstvenim propisima; Iskњižavanje ulaganja u zgrade od strane Ministarstva branitelja, a eventualnim dokazivanjem imovine nad poslovnim dijelom objekata uz osiguranje odgovarajuće dokumentacije izvršiti knjiženje; Knjigovodstveno evidentiranje kratkoročnih potraživanja sukladno računovodstvenim propisima, te poduzimanju svih zakonom propisanih mjera za naplatu istih; Obračunavanje, evidentiranje i isplaćivanje doprinosa za beneficirani radni staž policijskih službenika sukladno Zakonu o policijskim službenicima Županije; Pojačavanje kontrole i odobravanje izdataka za službena putovanja uz dosljednju primjenu Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava djelatnika kod korisnika proračuna Županije; Dnošenje pisanih procedura kojim će se definirati način i kontrola korištenja službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva, te uspostavljanje kontrole nad istim u cilju racionalnog korištenja vozila i trošenja sredstava za ove namjene; Dnošenje procedure za korištenje sredstava reprezentacije kojim će se definirati pravo, način, visina i kontrola utroška ovih sredstava, u cilju efikasnijeg i racionalnijeg trošenja proračunskih sredstava; Određivanje kriterija za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa od strane Vlade, te osiguranje kontrole i nadzora nad namjenskim utroškom javnog novca; Planiranje i evidentiranje izdataka za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata na kapitalnim izdacima; Osiguranje da Razvojna agencija Županije podnosi izvješće o namjenskom utrošku sredstava, i da Ministarstvo gospodarstva vrši nadzor nad utroškom istih u cilju osiguranja namjenskog utroška sredstava; Dnošenje Programa utroška sredstava i Naputka za ostvarivanje prava na potpore u poljoprivredi i ruralnom razvitu u propisanim rokovima sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Županije; Dorade

podzakonskih akata za realizaciju poticaja u poljoprivredi i ruralnom razvitu u cilju sprečavanja eventualnih zloupotreba i uspostave kontrole nad realizacijom sredstava; Uspostavljanje središnje baze podataka o korisnicima i vrstama novčanih potpora sukladno članku 27. Zakona o novčanoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvitu; Propisivanja jasnih i mjerljivih kriterija Ministarstva pravljene, znanosti i športa za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa za šport i vrši nadzor nad utroškom sredstava; Utvrđivanje stvarnog stanja imovine Županije na datum bilance i usklađivanju sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH; Donošenje Plana nabavki roba, usluga i radova; Provodenje postupaka nabave roba, kao i odabir dobavljača sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH; Evidentiranje datih garancija po kreditima sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

- **Preporuke po kojima je u djelimično postupljeno, a odnose se na:**

Popisom na dan 31.12 tekuće godine utvrđivanje stvarnog stanja obaveza Županije i usklađivanju sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH; Donošenje županijskog Zakona o zaštiti okoliša, ali ne možemo potvrditi da je izvršeno usklađivanje navedenog akta sukladno Uredbi o posebnim naknadama za okoliš koje se plaćaju pri registraciji motornih vozila; Ministarstvo unutarnjih poslova vrši kontrolu svih računa za mobilne telefone i pravi pregled prokoračenja sukladno vlastitom aktu, ali iste ne iskazuje i naplaćuje od djelatnika u istom obračunskom razdoblju.

4. Sustav internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenje javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, za šta su odgovorne rukovodne strukture Županije i svi proračunski korisnici. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema našoj procjeni sustav internih kontrola nije uspostavljen na način koji bi otkrio i spriječio pogrešna iskazivanja u godišnjim izvješćima i osigurao zakonit i namjenski utrošak sredstava. Iako su prethodnim revizorskim izvješćem date preporuke za poboljšanje sustava internih kontrola, još uvijek nije uspostavljen cijelovit sustav internih kontrola kroz donošenje potrebnih akata, procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti, odgovornosti i procjenu rizika.

Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH još uvijek nije uspostavljena jedinica za internu reviziju. Krajem 2013. godine federalni ministar financija je donio Pravilnik o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o uslovima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru u FBiH. Sukladno kriterijima iz Pravilnika Županija treba formirati jedinice za internu reviziju pri Ministarstvu financija, koja će pokrivati sve proračunske organizacije prvog i drugog reda. Sukladno prethodnom Ministarstvo je dužno u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika (studeni 2013. godine) pribaviti mišljenje CHJ FMF u vezi sa dijelom pravilnika o unutarnjoj organizaciji koji se odnosi na internu reviziju.

U 2013. godini nisu doneseni županijski propisi sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Zakonu o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH („Sl. novine FBiH“ broj: 45/10).

Proračunski korisnici još uvijek nisu donijeli sve akte propisane Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola, kojim bi se osigurali kontrolni postupci u načinu raspolažanja i trošenja javnih sredstava. Nisu donijeli Pravilnike o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, iako je člankom 62. Zakona o proračunima u FBiH propisano da proračunski korisnici imaju obvezu urediti sustav interne kontrole i donijeti pravilnik, kojim bi se osigurao način korištenja resursa sukladno postavljenim ciljevima i zaštita istih od gubitaka, prijevare ili lošeg upravljanja. Na razini Županije nije donesen propis o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele kojim bi se uredila vrsta i način korištenja vlastitih prihoda. Proračunski korisnici su uglavnom donijeli pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji koji definiraju organizaciju, opis poslova djelatnika, sustav rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. U Ministarstvu financija od sistematizovanih 56 djelatnika, u 2013. godini bilo je uposleno 37 (od toga 2 na određeno vrijeme). U istom Ministarstvu nije uspostavljen efikasan sustav internih

kontrola i kontrolnih postupaka u dijelu: finansijskog poslovanja, planiranja, izvršenja i nadzora nad izvršavanjem Proračuna, izmirivanja obveza za doprinose i redovitog izmirivanja rata po kreditima.

Nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola imalo je za posljedicu određene propuste koji se odnose na: planiranje, izradu, donošenje i izvršenje Proračuna i sačinjavanja mjesecnih i tromjesečnih planova novčanih tijekova; rukovodne strukture kod planiranja ne poštivaju propise, obzirom da nije planirano pokriće akumuliranog deficit-a, zbog čega je ugrožena finansijska opstojnost Županije; neevidentiranja rashoda i izdataka u razdoblju u kojem su i nastali; nepostojanje adekvatnih kontrolnih aktivnosti, odnosno nadzora od strane rukovodioca nad upotrebom sredstava za reprezentaciju, putne troškove, upotrebom vozila i dr. materijalnim izdacima, kojim bi se otkrile i spriječile eventualne greške pri realizaciji istih; pogrešna klasifikacija i evidentiranje izdataka za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata umjesto na kapitalnim izdacima nadležnih korisnika planirana je i realizirana sa tekućih prijenosa Vlade; kod MUP-a nisu vršena odbijanja prekoračenja za mobilne telefone u razdoblju kada su i nastali troškovi, pojedini korisnici su vršili nabave bez prethodno provedenih procedura ili nisu provedeni postupci sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH. Kontrolne aktivnosti nisu uspostavljene ni u dijelu namjenskog trošenja sredstava prikupljenih temeljem posebnih zakonskih propisa (naknade za šume i vode), čije je trošenje u nadležnosti određenih proračunskih korisnika. Ova sredstva nisu iskazana na odgovarajućim pozicijama u Glavnoj knjizi Riznice već oprihodovana u proračunu i iskorištena za druge rashode i izdatke, čime nisu u cijelosti namjenski utrošena, a zbog pogrešnog evidentiranja istih imalo je uticaja i na finansijski rezultat.

Donijeti sva nedostajuća akta sukladno zakonskim propisima, te vršiti dosljednu primjenu istih, radi uspostavljanja sustava internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima.

5. Proračun za 2013. godinu

Skupština Županije usvojila je proračun 03.04.2013. godine. Do konačnog usvajanja proračuna financiranje proračunskih korisnika vršeno je temeljem Odluke o privremenom financiranju usvojenoj 28.12.2012. godine u iznosu od 18.055.878 KM.

Proračun je usvojen u iznosu od 69.894.800 KM gdje su planirani prihodi i primici od 65.894.800 KM, a rashodi i izdaci 69.894.800 KM. Pokriće većih rashoda od prihoda (tekući deficit) u iznosu od 4.000.000 KM planiran je zaduživanjem od ostalih domaćih pozajmljivača. Tokom revidirane godine nije donezen Rebalans proračuna, nego su po zaključcima Vlade odobravane preraspodjele unutar i između korisnika u ukupnom iznosu od 2.722.406 KM, od čega je najveći dio preraspodjela izvršen u prosincu 2013. godine.

Pregled planiranog i izvršenog proračuna dat je u Prilogu br. 1 Izvješće o izvršenju proračuna (GIP).

Revizijom smo utvrdili da pri planiranju, izradi, donošenju i izvršenju Proračuna rukovodne strukture nisu poštivale Zakon o proračunima u FBiH i Zakona o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu i to:

- **Nije izvršeno pokriće akumuliranog deficit-a koji je prethodne godine iskazan u iznosu 35.665.344 KM, a revizijom utvrđen 40.167.570 KM,** odnosno nisu osigurani izvori finansiranja i način izmirivanja preuzetih obveza iz ranijih perioda. Ovim Skupština i Vlada Županije nisu poduzeli nikakve mјere za osiguranje izvora za financiranje proračunskog deficit-a kako je propisano u članku 17. Zakona o proračunima u FBiH. Posljedica takvog načina planiranja je veća potrošnja u odnosu na raspoloživa sredstva i već preuzete obveze, što je rezultiralo da je akumulirani deficit na kraju 2013. godine prema objavljenim finansijskim izvješćima iznosi 40.670.928 KM KM i premašuje izvore stalnih sredstava za 5.712.821 KM. Deficit u 2013. godini je iskazan 6.020.594 KM a neizmirene ukupne obveze na kraju izvještajnog perioda iznose 60.857.450 KM od kojih je najveći dio dospio za plaćanje.
- **Nisu poštivani zakonski rokovi za izradu i donošenja Proračuna.** Dokument okvirnog proračuna za 2013-2015. godinu usvojen tek 12.12.2012. godine, Naputak o načinu i elementima za pripremu proračunskih zahtjeva nije donezen u zakonskom roku kao i Proračun za 2013. godinu. Pojedini proračunski korisnici u svojim zahtjevima nisu dostavili tekstualna obrazloženja sukladno odredbama članka 11., 12. i 13. Zakona o proračunima u FBiH, a niti se vršila kontrola istih, kako bi se utvrdila visina potrebnih sredstava za obavljanje njihove djelatnosti u odnosu na raspoloživa sredstva. Primjer toga je da Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta ne kontroliše, a niti objedinjava proračunske zahtjeve za niže potrošačke jedinice za koje je nadležno sukladno članku 9. Zakona.

- **Nisu poduzete korektivne mjere na uravnoteženju Proračuna, zbog smanjenja prihoda kako je propisano u članku 22. Zakona o proračunim u FBiH, što je imalo za posljedicu ostvarenje deficit u iznosu 6.020.594 KM.** Naime, Vlada nije prihvatile Prijedlog Ministarstva financija od 27.05.2013. godine i nije donijela Odluku o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka u trajanju od 45 dana. Ministarstvo financija je u periodičnim izvješćima izvjestilo Vladu da je u 2013. godini došlo do smanjenja prihoda u odnosu na planirane i na prošlu godinu, te da je u razdoblju za I-VI 2013. godine ostvaren deficit od 2.386.106 KM, a za I-IX 2013. godine 2.619.696 KM. Međutim, i pored navedenih pokazatelja nisu poduzete nikakve korektivne mjere sukladno Zakonu. Vlada nije prihvatile ni Prijedlog Izmjena i dopuna proračuna koji je ministar financija uputio 17.12.2013. godine. Umjesto istog Vlada je Zaključkom od 31.12.2013. godine odobrila preraspodjeli unutar i između proračunskih korisnika.
- **Nisu planirana dovoljna sredstva temeljem preuzetih zakona** koja regulišu finansijska prava iz oblasti socijalne skrbi, što je propisana obveza člankom 3. Zakona o proračunima u FBiH. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi u proračunskom zahtjevu planiralo je 5.998.000 KM za tekuće transfere, uz obrazloženje o potrebnim sredstvima za 2013. godinu, kao i za dio iz 2012. godine. Međutim, proračunom je odobreno 3.515.000 KM, a preraspodjelom umanjena za 363.000 KM, što nije bilo dovoljno i najvećim dijelom je dovelo do prekoračenja Proračuna (2.830.913 KM), te ukazuje da planiranje sredstava, iako zakonskih nije zasnovano na realnim i ostvarivim temeljima. Izdaci za rekonstrukciju i sanaciju školskih objekata nisu planirani kod nadležnog korisnika, nego kod Vlade. Korisnici nisu donijeli planove nabavi, čime nisu poštivali Zakon o izvršavanju proračuna Županije.
- **Izvršenje proračuna za 2013. godinu nije uskladeno sa zakonskim propisima.** Ministarstvo financija nije donosilo mjesecne planove novčanih tijekova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa JRR koji predstavljaju temelj za izvršavanje Proračuna, čime nije poštivan Zakon o izvršenju Proračuna za 2013. godinu, članak 35. Zakona o proračunima u FBiH i članak 5., 6. i 7. Zakona o Riznici u FBiH. Proračunski korisnici nisu dostavljali tromjesečne operativne planove za izvršavanje proračuna, čime nije poštivan članak 10. točka 1) Zakona o izvršavanju proračuna Županije, a pojedini korisnici su dostavljali prijedloge mjesecnih planova, ali ne i u propisanim rokovima.
- **Pojedini proračunski korisnici stvorili su više obveze (prekoračenje) od dozvoljenog Proračuna za 2013. godinu u iznosu od 3.260.963 KM, čime su postupili suprotno članku 4. Zakona o proračunima u FBiH i članku 16. Zakona o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu.** Iste nisu knjigovodstveno evidentirane na poziciji rashoda i izdataka, a niti na poziciji obveza u trenutku nastanka istih, čime nije ispoštovano načelo modificiranog nastanka događaja, odnosno nisu priznata u momentu nastanka, što je suprotno članu 59. Zakona o proračunima u FBiH. Najveći dio od 2.830.913 KM odnosi se na izdatke iz oblasti socijalne skrbi, koje su nedovoljno planirane (šire opisano u točkama: 5.2.3 i 5.2.6 Izvješća).

Revizijom smo utvrdili da pri finansijskom izvješćivanju rukovodne strukture nisu poštivale odrednice Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH i to:

- **Proračunski korisnici u periodičnim izvješćima obrazac 10. Izvješće o namjenskom utrošku transfera,** nisu dostavljali i pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku ili razloge za neutrošena sredstva, čime nisu postupili sukladno članku 3. stav 5 i 17. Pravilnika (osim Ministarstva branitelja i Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi). Nisu sačinjavali obrazac 7.-registro neizmirenih obveza sukladno članku 3. i 14. Pravilnika, niti su uz tekstualno obrazloženje godišnjeg izvješća sačinjavalо i dostavljalo Vladi Županije i Federalnom ministarstvu financija, ali ne u propisanim rokovima.
- **Proračunski korisnici godišnja računovodstvene izvješća za 2013. godinu nisu izradili i dostavili nadležnoj Agenciji „FIP“ u propisanim rokovima sukladno članku 22. Pravilnika.** Prema obrazloženju odgovornih razlog istom je kašnjenje pojedinih korisnika u izradi i dostavi pojedinačnih Elaborata o popisu, koji je u konačnici na razini Županije usvojen nakon propisanog roka 14.03.2014. godine. Proračunski korisnici uz godišnja izvješća, kao i Ministarstvo financija uz konsolidirano godišnje izvješće na razini Županije nisu sačinili Analizu iskaza, čime nisu postupili sukladno članku 33. Pravilnika.

Proces planiranja, izrade, donošenja i izvršavanja proračuna ukazuje da izvršne i zakonodavne strukture ranijih i revidirane godine nisu upravljale javnim novcem na propisani način, zbog čega je

ugroženo financiranje funkcija Županije, što pokazuje visina neizmirenih obveza, trošenje iznad stvarnih mogućnosti, kao i visina akumuliranog deficita.

Izvršiti analizu iskazanog deficita i poduzeti adekvatne mjere na planiranju pokrića istog sukladno članku 17. Zakona o proračunima u FBiH.

Planiranje proračunskih sredstava vršiti temeljem ostvarivih prihoda, te pri izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju proračuna poštivati Zakon o proračunima u FBiH, Zakon o izvršenju proračuna Županije i Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

5.1 Prihodi i primici

U konsolidiranom godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2013. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu 59.856.778 KM, što je u odnosu na planirane manje za 6.038.022 KM ili 9,16%. U odnosu na izvršenje prethodne godine isti su manji za 3.728.839 KM ili 5,86%.

5.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 51.589.478 KM, što je u odnosu na planirane manje za 4.251.522 KM ili 7,61%. U odnosu na izvršenje prethodne godine manji su za 4.354.471 KM. U strukturi istih najveće učešće od 70,33% imaju prihodi od indirektnih poreza koji su ostvareni u iznosu 36.281.043 KM i u odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 3.592.837 KM.

5.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu 7.012.474 KM, što je u odnosu na planirane manje za 761.326 KM ili 9,79%, dok su u odnosu na prethodnu godinu manji za 336.982 KM.

U okviru neporeznih prihoda iskazani su i prihodi koji imaju karakter **namjenskih sredstava** (naknade za šume, vode, zaštitu i spašavanje i okoliš) i koji se po posebnim propisima koriste za financiranje zakonom utvrđenih namjena. U 2013. godini prikupljeno je ukupno 1.623.249 KM od čega: vodne naknade 628.868 KM, naknade za šume 245.379 KM, sredstva za zaštitu i spašavanje 138.458 KM i za okoliš 610.544 KM.

Revizijom smo utvrdili, da prihodi nisu točno iskazani, odnosno viši su za 337.368 KM, a zbog nepravilnog evidentiranja namjenskih sredstava. Naime, sredstava od naknada za šume i vodne naknade prikupljena su u iznosu 874.247 KM a utrošena 536.879 KM. Obzirom da se ova namjenska sredstva u cijelosti oprihoduju u proračun Županije razlika prikupljenih u odnosu na utrošena sredstva od 337.368 KM je iskorištena za druge rashode i izdatke, čime su ista nemajenski utrošena. Navedeno je imalo uticaja na finansijski rezultat, zbog čega je deficit u 2013. godini iskazan u manjem iznosu za 337.368 KM.

U revidiranoj godini za prikupljanje ovih prihoda (naknade od šuma i voda) u okviru Jedinstvenog računa Riznice nisu otvoreni podračuni, a niti se prikupljena a neutrošena namjenska sredstva na kraju godine evidentiraju na poziciji vremenskih razgraničenih prihoda sukladno federalnom Upustvu o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolažanja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru JRR kojim bi se osigurao namjenski utrošak ovih sredstava u narednom periodu.

Izvršiti usklađivanje Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Županiji i financiranju županije i Zakona o koncesijama Županije u dijelu raspodjele prihoda od koncesija.

Prikupljena a neutrošena namjenska sredstva knjigovodstveno evidentirati na poziciji vremenski razgraničenih prihoda, te otvoriti posebne namjenske podračune za sredstava za šume, kako bi se omogućilo praćenje namjenskog utroška ovih sredstava u narednom periodu.

5.1.3 Prihodi od vlastite djelatnosti

Revizijom **vlastitih prihoda** ostvarenih pružanjem javnih usluga u iznosu od 1.032.300 KM utvrdili smo da ni u 2013. godini, županijski propis o utvrđivanju vrste vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele nije donesen kako je propisano federalnom Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, iako su proračunski korisnici donijeli svoja akta vezano za ovu oblast. Korisnici koji ostvaruju vlastite prihode (MUP i Uprava za inspekcijske poslove) kod izrade proračuna nisu posebno iskazali,

odnosno planirali rashode i izdatke koji će biti pokriveni iz vlastitih prihoda, čime nisu postupili sukladno članku 39. točka 3. Zakona o izvršenju proračuna Županije. Također, navedeni proračunski korisnici izuzev Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i sporta nisu vršili usuglašavanje evidentiranih vlastitih prihoda u pomoćnim evidencijama sa iskazanim prihodima u Glavnoj knjizi Riznice, što nije sukladno Zakonu o Riznici u FBiH. Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta vodi detaljnu pomoćnu evidenciju o ostvarenim vlastitim prihodima i planira rashode iz vlastitih prihoda. Međutim, kako nije donesen županijski propis o utvrđivanju vrste vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele ne možemo potvrditi da je pomoćna evidencija ovog Ministarstva sukladna zakonskim propisima.

Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele urediti vrstu i način korištenja vlastitih prihoda, te evidentiranje i usuglašavanje prihoda vršiti sukladno Zakonu o Riznici u FBiH.

5.1.4 Prihodi od koncesija

Prihodi od koncesija ostvareni su 144.245 KM, od čega je prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda i financiranju Županije raspoređen prihod 75% Županiji 108.184 KM a 25% Općini na čijem području se nalazi predmet koncesije 36.061 KM.

U revidiranoj godini izvršene su izmjene zakonskih propisa koji regulišu oblast koncesija. Skupština je 12.07.2013. godine donijela (novi) Zakon o koncesijama kojim je između ostalog određena nova raspodjela koncesijske naknade između Županije i općine to u omjeru 50%/50%. Krajem 2013. godine, otvoren je poseban transakcijski račun u okviru JRR za sredstva od koncesija sa primjenom od 01.01.2014. godine.

Revizijom smo utvrdili da se usvojeni Zakon o koncesijama nije primjenjivao, jer nije izvršeno usklađivanje akata koji regulišu ovu oblast kroz Izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Županiji i financiranju županije, prema kojem je omjer raspodjele prihoda od koncesija Županiji 75% i Općini 25%, i prema kojem je izvršena raspodjela prihoda. Iako je Ministarstvo gospodarstva još u ožujku 2012. godine uputilo Ministarstvu financija incijativu za Izmjene Zakona o pripadnodnosti javnih prihoda u Županiji i financiranju županije do navedenog usklađivanja do kraja 2013. godine nije došlo.

Nije ispoštovan ni članak 16. točka 8) Zakona o koncesijama, obzirom da sredstva dobivena od koncesijske naknade u iznosu od 108.184 KM nisu trošena namjenski: za izradu dokumentacije o opravdanosti dodjele koncesije, istraživanje dobara koja su predmet koncesije, zaštitu okoliša, izgradnju infrastrukturnih objekata od općeg interesa i druga značajna pitanja sukladno odluci Vlade.

Prema podacima Ministarstva gospodarstva zaključeno je 19 koncesionih ugovora, od čega je u 2013. godini zbog neispunjavanja obveza iz ugovora o koncesiji iz 2003. i 2004. godine Vlada donijela Odluku o raskidu govora sa koncesionarom „Planinski biser“ d.o.o Rakitno, Posušje i „Ukraskamen“ d.o.o Posušje.

Potraživanja prema koncesionarima iskazana su 418.787 KM temeljem obračuna i fakturiranja koncesionih naknada Ministarstva gospodarstva. U 2013. godini fakturisano je 156.028 KM a naplaćeno 108.184 KM od čega 44.789 KM za dug iz ranijeg perioda. Najveća potraživanja odnose se na koncesionare: „Rudnici boksite“ d.o.o Posušje 150.008 KM, „Grudska pivovara“ d.o.o Grude 120.812 KM, „MPT“ d.o.o Posušje 56.128 KM, Mrvelji d.o.o Posušje 26.800 KM i „Planinski biser“ d.o.o Posušje 18.886 KM.

Ministarstvo gospodarstva nije dosljedno i u potpunosti postupilo sukladno članku 20. Zakona o koncesijama obzirom da nije poduzelo sve zakonski propisane mjere za naplatu koncesionih naknada, a niti je postupilo shodno Zaključku Vlade od 24.01.2013. godine, jer nije dostavilo dokumentaciju Pravobraniteljstvu za provođenje postupka prisilne naplate protiv svih koncesionara koji imaju dug zaključno sa 31.12.2011. godine. Ministarstvo je uputilo Pravobraniteljstvu dokumentaciju za: „Planinski biser“ d.o.o, „MPT“ d.o.o i „Grudska pivovara“ d.o.o. Međutim, nije za koncesionara „Rudnici boksite“ d.o.o Posušje prema kojem su najveća potraživanja. Također, Ministarstvo u suradnji sa Ministarstvom financija nije vršilo nadzor nad izvršavanjem finansijskih prava i obveza iz ugovora o koncesiji. Nije postupljeno ni prema članku 24. Zakona o koncesijama te protiv koncesionara, odgovornih osoba koji ne provode obveze iz ugovora o koncesiji nisu izrečene novčane kazne.

U cilju zaštite imovine Županije i ostvarivanja koristi od iste Ministarstvo gospodarstva treba poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu dugovanja od svih koncesionara, te sredstva namjenski koristiti sukladno Zakonu o koncesijama.

5.2 Rashodi i izdaci

U konsolidiranom finansijskom izvješću za 2013. godinu, rashodi i izdaci iskazani su 65.496.720 KM, što je u odnosu na Proračun manje za 1,78% ili 1.188.080 KM. U odnosu na izvršenje prethodne godine, isti su manji za 10,68% ili za 7.834.115 KM.

Struktura rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 47.920.024 KM ili 73,16%, izdaci za materijal i usluge 6.032.591 KM ili 9,21%, tekući transferi 9.825.566 KM ili 15%, kapitalni transferi 220.000 KM ili 0,34% i nabava stalnih sredstava 681.098 KM ili 1,04%.

5.2.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Bruto plaće, naknade troškova djelatnika i doprinosi planirani su u iznosu 46.762.502 KM a realizirani 47.920.024 KM i čine 73,16% ukupnih rashoda i izdataka (74,18% tekućih rashoda). Više isplaćeno u odnosu na odobrena sredstva od strane zakonodavnog tijela je pokriveno preraspodjelama o kojima je odlučivala Vlada.

Opis	31.12.2013.godine	31.12.2012.godine
Neto primanja djelatnika	25.423.169	26.619.841
Doprinosi	15.536.460	16.300.226
Naknade troškova djelatnika	6.960.395	7.171.258
Ukupno	47.920.024	50.091.325
Prosječan broj djelatnika na osnovu radnih sati	2.145	2.083

Na plaće, pripadajuće poreze i doprinose evidentirano je 40.959.629 KM, a na naknade troškova djelatnika 6.960.395 KM (topli obrok, prevoz na posao i sa posla, regres, jubilarne nagrade, otpremnine, novčane pomoći u slučaju smrti ili bolesti). Struktura djelatnika je sljedeća: ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 1.438, MUP 418, pravosudne institucije 107 i ostala tijela uprave 281.

Osnovica za obračun plaća djelatnika reguliše se aktima Vlade i Skupštine. U revidiranoj godini za sve korisnike osnovica je smanjenja za 8% sa primjenom od travnja 2013. godine. Osnovica za obračun plaća je različita za pojedine proračunske korisnike i to: nosioca zakonodavne i izvršne vlasti iznosila je 214,74 KM, za državne službenike i namještenike 463,16 KM, djelatnike u obrazovnim institucijama 421,06 KM i za sve ostale djelatnike 236,21 KM.

Najviša neto plaća je predsjednika Županijskog suda u iznosu 3.998 KM, najniža 466 KM a prosječna plaća 941 KM. Neto primanja temeljem rada (bez minulog rada) predsjednika Skupštine je 1.577 KM, predsjednika Vlade iznosi 2.054 KM, ministara 1.907 KM sa položajnim dodatkom od 30%. Dok zastupnici 1.257 KM (tijekom 2013. godine bilo je 9 profesionaliziranih zastupnika).

Iskazani troškovi plaća odnosi se na fiskalnu 2013. godinu. U revidiranoj godini isplaćene su neto plaće za 11 mjeseci a za prosinac je isplaćena u siječnju 2014. godine.

Provedenom revizijom utvrđeno je:

- Da nisu poštovani zakonski propisi vezani za uplate pripadajućih doprinosa na isplaćene plaće. Pripadajući doprinosi nisu isplaćivani istovremeno sa isplatom neto plaća što je u suprotnosti sa Zakonom o doprinosima. Posljedica nepostupanja sukladno Zakonu su neizmireni doprinosi u iznosu od 13.786.481 KM za 2013. godinu, a neto plaće su isplaćene, (šire opisano u točci 6.2.1 Izvješća);
- Da se doprinosi za beneficirani staž policijskih službenika kao i prethodnih godina ne obračunavaju i iskazuju u momentu nastanka obveze, iako je pravo na isto regulirano Zakonom o policijskim službenicima Županije. Prema podacima MUP-a procjenjeni dug na ime doprinosa za beneficirani staž iznosi cca. 3.500.000 KM. Samo za policijske službenike koji ispunjavaju uvjete za umirovljenje se beneficirani radni staž obračunava, iskazuje i uplaćuje. Tako je za pet djelatnika u 2013. godini uplaćeno za beneficirani radni staž ukupno 13.461 KM;
- Da se u 2013. godini nastavilo sa obračunom i isplatom dodatka na plaću od 20% za 10 djelatnika (od 166-185 KM mjesечно po uposlenom) Ureda predsjednika Vlade i Stručne službe Vlade za radna mjesta vozača i referenta za protokol i osiguranje objekta. Donesene su Izmjene Pravilnika o plaćama i naknadama kojim su utvrđuje pravo na dodatak, a nisu izmjenjena rješenje o raspoređivanju na radna mjesta kojima su utvrđeni dodatci na plaću (iz 2010. godine), temeljem Odluka Vlade iz rujna 2006. godine.

- Da propisi Vlade i Skupštine vezani za obračun plaća i naknada nisu usuglašeni sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH od 29.07.2010. godine, iako je istim utvrđen rok za donošenje propisa o plaćama i naknadama od 90 dana od dana primjene navedenog Zakona.

Naknade troškova djelatnika iznose 6.960.395 KM, od čega naknade za topni obrok 4.101.210 KM, prijevoz na posao i sa posla 2.177.497 KM, regres 461.603 KM, otpremnine 79.934 KM, jubilarne 31.527 KM i pomoći u slučaju smrti i teže bolesti 167.860 KM. Propisom Vlade utvrđena je visina naknade za prehranu tijekom rada u visini od 9 KM, naknada za prijevoz na posao i sa posla u visini 0,25 KM/km a maksimalno do 300 KM, a naknada za regres u visini od 500 KM s plaćanjem u dva dijela (I dio od 300 KM do 01. srpnja, a II dio od 200 KM do 31.12. tekuće godine).

Revizijom ovih troškova utvrdili smo nepravilnosti vezane za knjigovodstveno evidentiranje. Obveza regresa za 2013. godinu nije iskazana u finansijskim izvješćima, a isplaćen je i evidentiran II dio regresa za 2012. godinu u iznosu od 461.603 KM iz proračuna 2013. godine. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o proračunima u FBiH kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju u onom razdoblju kada je obveza nastala za plaćanje.

Značajni su troškovi na ime naknada prijevoza na posao i sa posla koji su isplaćeni u iznosu 2.177.497 KM. Prema dokumentaciji iz prosinca ovo pravo je koristilo 1.597 uposlenih od 2.244 uposlenih tog mjeseca. Dokumentaciona osnova za isplatu ovih troškova je odluka Vlade prema kojoj se isplata vrši za udaljenost od najmanje 2 km, ovjerene izjave od nadležnog organa i prisutnosti na poslu. Međutim, istom odlukom nije precizirano ko je nadležni organ, tako da se isplata vršila temeljem ovjerene izjave djelatnika kod općinskog organa. Kontrola opravdanosti ove isplate nije vršena, zbog čega ni mi nemamo osnova da potvrdimo pravilnost ovih troškova.

Rukovodne strukture su dužne i obvezne poštivati Zakonu o doprinosima i istovremeno sa isplatom plaća isplaćivati doprinose, a doprinose za beneficirani radni staž policijskih službenika obračunavati, evidentirati i isplaćivati sukladno Zakonu o policijskim službenicima Županije.

Naknade troškova djelatnika evidentirati u obračunskom razdoblju kada je nastala obveza kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH.

5.2.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge planirani su 5.714.214 KM, a krajem 2013. godine značajnim brojem preraspodjela sa kapitalnih izdataka i tekućih prijenosa su uvećani i realizirani 6.032.591 KM. Najznačajniji izdaci su: ugovorene usluge 2.412.531 KM, komunalne usluge 1.044.009 KM, nabava materijala 794.869 KM, energija 635.644 KM, usluge prijevoza i goriva 488.852 KM i tekuće održavanje 402.894 KM.

Provedenom revizijom utvrđeno je da kod iskazivanja troškova nisu poštivani propisi koji nalažu da se troškovi kroz obveze priznaju u razdoblju u kojim su i nastali. Prema podacima MUP-a tijekom 2013. godine su evidentirani tekući izdaci iz 2012. godine u ukupnom iznosu od 353.834 KM (izdaci za energiju 29.544 KM; izdaci za komunalne usluge 54.130 KM; nabavka materijala 56.955 KM; izdaci za usluge prijevoza 91.826 KM; izdaci za tekuće održavanje 83.693 KM; izdaci za osiguranje i bankarske usluge 3.279 KM i ugovorene usluge 34.107 KM). Zatim Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta evidentirali su dio obveza u iznosu od 8.918 KM za rad komisija. Posljedice neiskazivanja troškova u razdoblju u kojim su nastali imaju značajan uticaj na finansijske izvješća tekuće i prethodne godine.

Putni troškovi realizirani su 124.895 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 6.632 KM ili 5,04%. Najveći su kod Vlade 29.714 KM, MUP-a 19.587 KM, Ministarstva prosvjete sa školama 13.936 KM i Ministarstva gospodarstva 7.644 KM. **Utvrđili smo da ovlaštena lica ne provode adekvatnu kontrolu i odobravanje troškova službenih putovanja sukladno propisima.** Pregledani uzorci pokazuju da za određeni broj obavljenih putovanja u inozemstvo nisu predviđeni pozivi ili drugi dokazi o svrzi putovanja (Skupština i Ministarstvo prosvjete). Kao i prethodnih godina ukazivali smo na potrebu kontrole trošenje javnog novca za ove namjene, a posebno kod Vlade. Što se ponavlja i ove godine da u pojedinim slučajevima nije podneseno izvješće o obavljenom putovanju na temelju čega bi se potvrdio povod i svrha putovanja, a samim tim da su putovanje obavljena u službene svrhe. U jednom slučaju (kod predsjednika Vlade) uz putni nalog za putovanje u Njemačku (četiri dana) pravdani su i računi za gorivo u ukupnom

iznosu od 1.661 KM i samo u jednom danu sipano ukupno 185 litara goriva. Zbog uočenih propusta i neprovođenja kontrole ovih izdataka, ne možemo potvrditi da su isti nastali u opravdane svhe.

Uspostaviti kontrolu izdataka za službena putovanja s ciljem odobravanja istih u službene svrhe.

Izdaci za nabavu lož ulja realizirani su u iznosu 336.663 KM od čega je kod Vlade iskazano 255.049 KM za potrebe grijanja prostorija proračunskih korisnika i škola. Nabava lož ulja najvećim dijelom vršena od dobavljača „Perišić“ d.o.o. Grude sa kojim je zaključen ugovor krajem 2011. godine. Postupak nabave za 2012/2013. godinu je pokrenut, ali je zbog propusta u postupku poništen i nije rezultirao odabirom najpovoljnijeg dobavljača, tako da je tek po provedenom postupku nabave za 2013/2014 godinu izabran dobavljač „Hifa petrol“ d.o.o. Sarajevo sa kojim je zaključen ugovor krajem listopada 2013. godine. Također, MUP je vršio nabavu lož ulja u iznosu 43.675 KM od dobavljača sa kojima su istekli ugovori (iz 2007. godine), a Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi je vršilo nabavu u iznosu 16.493 KM bez zaključenog ugovora i provedenog postupka propisanog Zakonom o javnim nabavama BiH.

Izdaci za mobilni telefon iskazani su u iznosu 92.416 KM od čega se na **MUP** odnosi 32.829 KM. Isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 10.004 KM. Utvrđili smo da je vršen tromjesečni obračun obustava za prekoračenja po odobrenom iznosu sukladno Odluci o korištenju mobilnih telefona, ali odbici od plaća u 2013. godini izvršeni su samo do travnja 2013. godine, dok za razdoblje svibanj-listopad odbici od plaća izvršeni tek uz isplate plaća za siječanj i veljaču 2014. godine. Potrebno je da se obračun i odbici za prekoračenja vrše u razdoblju kada su i nastali troškovi, kako bi se i umanjenja iskazivala u istom razdoblju.

Kod **Ministarstva prosvjete** izdaci za **obrazovna pomagala** iskazani su 276.520 KM od čega se 172.920 KM odnosi se na izmirivanje duga po vansudskoj nagodbi zaključenoj u 2012. godini. Naime, u 2008. godini izvršena je nabava udžbenika za učenike od 5-8. razreda od dobavljača „Školska naklada“ d.o.o. Mostar. Zbog neplaćanja računa (198.726 KM) pokrenuta je tužba i okončana je zaključenjem vansudske nagodbe, kojom je definirano plaćanje duga u ukupnom iznosu od 230.562 KM (glavnica 198.726 KM, kamata 27.418 KM i ostali sudske troškovi 4.418 KM) u 16. jednakih mjesечnih rata od 14.410 KM u razdoblju 2012-2014. godine. U revidiranoj godini evidentiran je i plaćen pripadajući dio troška za 2013. godinu.

Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 459.639 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 83.841 KM. Najznačajniji su kod MUP-a 294.127 KM, Ministarstva gospodarstva 21.988 KM, Vlade 16.549 KM, Uprava za inspekcijske poslove 15.534 KM, Ministarstva prosvjete 14.406 KM i Skupštine 12.055 KM.

Nabava goriva tijekom 2013. godine kod MUP-a vršena je od više dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori 2007. godine na period od 3 godine odnosno do 2010. godine, dok su Skupština i Vlada tek sredinom 2013. godine zaključili ugovore, a do tada su vršili nabave od dobavljača sa kojim istekli ugovori.

Uvjeti i način korištenja vozila regulirani su Odlukom Vlade o korištenju službenih vozila ali istom nije detaljno uređen način kontrole korištenja službenih vozila, niti su proračunski korisnici donijeli interne akte i utvrđili normative utroška goriva po vozilu (osim kod MUP-a i Uprave za inspekcijske poslove). Proračunski korisnici ne izdaju putne naloge za upotrebu vozila, niti se sačinjavaju izvješća o korištenju vozila odnosno o pređenoj kilometraži i utrošku goriva po vozilu. Tako je na primjer jedno vozilo (koje koristi predsjednik Vlade) u jednom mjesecu sipalo devet puta gorivo, ukupno 672 litra (što je u prosjeku preko 21 litar dnevno), bez evidencije o korištenju vozila. Također, kod Ministarstva gospodarstva evidentirana su sipanja u inostranstvu (za četiri dana u Hrvatskoj nasuto oko 144 litra goriva), a prema Informaciji MUP-a privremeno je oduzet veći broj dokumentacije koja se odnosi na točenje goriva u službena vozila po naredbi Županijskoj tužiteljstva zbog sumnje u počinjenja kaznenih dijela. Zbog svega navedenog, kao i da za nabavu goriva u 2013. godini nisu kod svih proračunskih korisnika zaključeni ugovori sa dobavljačima sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, ne možemo potvrditi opravdanost i visinu iskazanih izdataka za gorivo.

Pisanim procedurama definirati način i kontrolu korištenja službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva, te uspostaviti kontrolu nad istim u cilju racionalnog korištenja vozila i trošenja sredstava za službene namjene.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su 402.894 KM, a najznačajniji su izdaci za materijal, održavanje i servisiranje vozila u iznosu od 238.995 KM. **MUP** je iskazao 138.202 KM za **održavanje i servisiranje vozila**, a servisiranje vozila vršeno je kod dobavljača sa kojim je zaključen ugovor koji je istekao još krajem 2010.

godine. Od navedenog perioda nije provedena procedura nabave zbog čega ne možemo potvrditi da je održavanje i servisiranje vozila vršeno kod najpovoljnijeg dobavljača, kao i iznos iskazanih izdataka.

Ugovorene usluge realizirane su 2.412.531 KM, koje se između ostalog odnose na izdatke po osnovu druge samostalne djelatnosti 676.740 KM (najčešće ugovori o djelu), naknade za rad u povjerenstvima 388.238 KM, usluge reprezentacije 140.885 KM, naknade skupštinskim zastupnicima 151.516 KM, usluge stručnog usavršavanja 93.400 KM i ostale nespomenute usluge 134.635 KM.

Usluge stručnog usavršavanja iskazane su na osnovnim i srednjim školama, a odnose se na ugovore o obavljanju pripravnikačkog staža. Prema prezentiranoj dokumentaciji škole su zaključivale ugovore sa Službom za zapošljavanje ŽZH o sufinanciranju obavljanja pripravnikačkog staža mladih osoba sa visokom stručnom spremom, u iznosu od po 400 KM po pripravniku, a škole su zaključivale ugovore sa izvršiocima. Ugovorima su definirana primanja u navedenom iznosu, bez definiranja radnog statusa kako je utvrđeno Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za osnovno i srednje obrazovanje.

Pripravnike primati na način kako je to regulirano Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za osnovno i srednje obrazovanje, sa ciljem reguliranja pripravnikačkog staža.

Izdaci za rad u povjerenstvima najvećim dijelom su iskazane kod Ministarstva finacija 156.492 KM, Ministarstva prosvjete 111.297 KM, Vlade 42.895 i Ministarstva gospodarstva 17.822 KM. U Ministarstvu finacija isplaćivane su naknade za rad u povjerenstvima za procjenu nekretnina, na način da obveznici poreza na promet nekretnina uplaćivali naknadu za troškove postupka procjene, a uplaćena naknada se dijelila u omjeru 10% za pokriće troškova Županije, 90 % za isplatu bruto naknade članovima povjerenstva, kako je utvrđeno Pravilnikom o načinu korištenja prihoda ostvarenih iz naknada troškova postupka koje plaćaju obveznici poreza na promet nekretnina . Tako je na primjer za veljaču 2013. godine navedenom povjerenstvu za općinu Posušje su isplaćene neto naknade za šest članova u rasponu od 1.067 KM-1.981 KM. **Obzirom da se radi o uposlenicima u državnoj službi (općina, Porezna uprava i Ministarstvo financija), da se navedeni poslovi rade tijekom radnog vremena i raspoloživim resursima državne službe, smatramo da je omjer pokrića troškova utvrđen naprijed navedenim Pravilnikom neodgovarajući.** Također, naknada članova povjerenstava u svim slučajevima nije utvrđena u iznosu kako je propisano Odlukom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela, jer se obračunavala veća naknada od propisane, kao što su kod Vlade naknade članovima popisnih povjerenstva, Povjerenstva za državnu službu, Povjerenstva za prizive Županije, Povjerenstvo za rješavanje po žalbama na rješenja Ministarstva branitelja. Kod Ministarstva gospodarstva isplaćivane su naknade povjerenstvima za izradu zakona o šumama i koncesijama, što je redovni posao u ministarstvima. Na osnovu svega naprijed navedenog, kao i činjenice da povjerenstva nisu imale obvezu rada izvan radnog vremena kako bi ostvarile pravo na naknadu, ne možemo potvrditi opravdanost iskazanih naknada za rad u povjerenstvima.

Internim aktima regulirati rad radnih tijela i način ostvarenja naknade za rad izvan radnog vremena, kao i utvrđivati visinu naknade u skladu sa donesenim propisima.

Izdaci od druge samostalne djelatnosti najvećim dijelom se odnose na ustanove obrazovanja 536.641 KM (osnovno obrazovanje 295.119 KM i srednje obrazovanje 241.521 KM), od čega na osnovne glazbene škole u Grudama, Posušju i Ljubuškom odnosi 107.373 KM za održavanje redovne nastave po ugovorima o djelu i zaduženjima nastavnika za izvannastavne aktivnosti. Županijsko tužiteljstvo iskazalo je 49.700 KM na izdacima za druge samostalne djelatnosti koje se odnose na isplate naknada sudskim vještacima.

Naknade skupštinskim zastupnicima realizirane su 151.516 KM i najvećim dijelom odnosi na naknade za zastupnički paušal. Visina paušala iznosi neto 459 KM mjesечно za 19 zastupnika u Skupštini Županije, koju čini 23 zastupnika. Preostala 4 zastupnika su izaslanici u Domu naroda (federalna razina vlasti).

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 140.885 KM. Najznačajniji su kod Vlade (31.161 KM) , MUP-a (26.071 KM), Skupštine (18.869 KM) i Ministarstva gospodarstva (18.735 KM). Iako je u ranijim revizijama ukazivano na potrebu donošenja internih akata, kojima bi se definiralo pravo, način i visinu utroška sredstava reprezentacije, na razini Županije kao i od strane proračunskih korisnika nisu donesene pisane procedure. Navedeni izdaci se u uglavnom odnose na ugostiteljske usluge koji u svim slučajevima ne sadrže specifikaciju izvršenih usluga, niti je na istim sačinjena zabilješka o povodu nastanka ovih izdatka. Zbog naprijed navedenog ne možemo potvrditi opravdanost i osnovanost nastanka ovih izdataka.

Donijeti procedure za korištenje sredstava reprezentacije kojim će se definirati pravo, način, visina i kontrola utroška ovih sredstava, u cilju efikasnijeg i racionalnijeg trošenja proračunskih sredstava

5.2.3 Tekući transferi (prijenos)

Tekući prijenosi proračunom su planirani 11.366.800 KM, preraspodjelom smanjeni na 10.110.430 KM, a realizirani 9.755.188 KM, i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 23%.

Tekući prijenosi drugim razinama vlasti iskazani su 2.940.315 KM, prijenosi pojedincima 2.918.957 KM, neprofitnim organizacijama 2.445.673 KM i poticaji u poljoprivrednoj proizvodnji 894.724 KM. Na realizaciju sredstava sukladno zakonskim i drugim propisima odnosi se 37,08% iz oblasti zdravstva, socijalne skrbi, za prognanike i izbjeglice 3.064.855 KM i braniteljske populacije 552.676 KM. Pored navedenih, u značajnom iznosu realizirani su kod Vlade 2.445.196 KM, Ministarstva gospodarstva 1.621.604 KM, Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i športa 651.582 KM i Ministarstva finansija 555.520 KM.

Utvrđili smo da je značajan dio prijenosa kod Vlade realiziran temeljem akata Vlade iz kojih se ne može utvrditi osnov, visina planiranog i realiziranog iznosa. Tako su izdaci za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata umjesto sa pozicije kapitalnih izdataka proračunskog korisnika nepravilno planirani i realizirani sa pozicije tekućih transfera Vlade. Nije vršeno evidentiranje nastalih izdataka prema načelu modificiranog nastanka događaja. Nije osigurana kontrola i nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

Kod **Vlade** tekući prijenosi planirani su u iznosu od 2.640.000 KM, preraspodjelom umanjeni za 299.422 KM, a realizirani 2.445.196 KM. U odnosu na prethodnu godinu prijenosi su manji za 857.511 KM ili 26%.

Prijenosi drugim razinama vlasti iskazani su 1.827.483 KM a najznačajni su za: prevoz učenika 801.500 KM; visoko školstvo 541.667 KM, ostale zajedničke institucije 219.074 KM i izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata 197.347 KM.

Tekući prijenos za prevoz učenika srednjih škola planiran je i realiziran u iznosu 800.000 KM. Sredstva su raspodjeljena na četiri općine sa područja Županije prema broju učenika. Odlukom Vlade odobreno je izdvajanje sredstava općini Široki Brijeg u iznosu 280.679 KM, općini Ljubuški 200.927 KM, općini Posušje 177.435 KM i općini Grude 140.959 KM. Odobrena sredstva su doznačena općinama tijekom godine u tri tranše temeljem Ugovora zaključenim između općina i Vlade. Iako je navedenom Odlukom (članak 3.) i ugovorima (članak 5.) definirano mjesечно izvješćivanje o namjenskom utrošku, općine nisu dostavljale mjesecna izvješća, nego su tek nakon što su upozorene od strane Vlade 11.11.2013. godine, iste dostavljale račune i naloge za plaćanje ovlaštenim prevoznicima. Tako da možemo zaključiti da nisu dosljedno poštivane odredbe ugovora, kao i da je na adekvatan način vršen nadzor nad utroškom ovih sredstava.

Tekući prijenos za visoko školstvo planiran je 1.000.000 KM, preraspodjelama umanjeni, a iskazani 541.667 KM. Naime, Odlukom, od 16.05.2013. godine, o raspodjeli sredstava utvrđena je raspodjela na Sveučilište u Mostaru 700.000 KM i Studenskom centru 300.000 KM. Krajem 2013. godine donesena je Odluka o izmjeni navedene odluke, kojom se sredstva raspoređuju na Sveučilište u Mostaru 291.667 KM i Studenski centar 250.000 KM, koliko je iskazano. Isto ukazuje da sredstva nisu realno planirana.

Tekući prijenosi za ostale zajedničke institucije planirani su u iznosu od 240.000 KM, a realizirani 264.469 KM. Razlika više utrošenih u odnosu na planirana sredstava realizirana je iz tekuće pričuve. **Zakonom o izvršenju proračuna Županije definirano je da će se raspodjela sredstava ovog prijenosa realizirati prema aktima Vlade, bez predviđenih uvjeta i kriterija za raspodjelu ovih sredstava. U najvećem dijelu sredstava su korisnicima odobravana Zaključcima Vlade, na temelju zamolbi korisnika, iz kojih se ne može potvrditi način utvrđivanja visine sredstava po korisniku.**

Unutar prijenosa za ostale zajedničke institucije sredstva su odobravana za različite namjene kao što je: isplata plaća, toplog obroka i prijevoza za djelatnike Agencije za privatizaciju; finansijska pomoć Akademiji likovnih umjetnosti Široki Brijeg; Građevinskom fakultetu u Mostaru; DP „Polivinil“ Posušje, sportskim klubovima i centru. Agenciji za privatizaciju je doznačeno ukupno 68.166 KM za isplatu neto plaća, toplog obroka i prijevoza izravno na račune zaposlenika za razdoblje od I-VI 2013.godine (cca 11.000 KM mjesечно), a da prethodno nisu osigurani dokazi da su izmireni pripadajući porezi i doprinosi. Akademiji likovnih umjetnosti odobreno je 40.000 KM za finansijsku pomoć, a na osnovu prethodnog Zahtjeva za materijalne troškove i troškove uređenja galerijskog prostora. Građevinskom fakultetu u Mostaru odobreno je 30.000 KM za finansijsku pomoć, a na osnovu prethodnog Zahtjeva za isplatu minimalnih plaća djelatnicima. Naprijed navedena Akademija i Građevinski fakultet su članica Sveučilišta u Mostaru, koje je

financirano kroz tekuće prijenose za visoko školstvo, tako da finaciranje Sveučilišta u Mostaru je veće za 70.000 KM u odnosu na iskazano na tekućim prijenosima za visoko školstvo. Pored navedenog, odobrene su i financijske pomoći NK Širokom Brijegu u ukupnom iznosu od 35.000 KM (tri navrata: 5.000; 10.000 i 20.000 KM), kao i Ljubuškom sportskom centru 20.000 KM za adaptaciju gradske športske dvorane, kojima su za iste namjene dodjeljivana sredstva i od strane Ministarstva prosvjetе, znanosti, kulture i sporta.

Vlada Županije treba odrediti kriterije za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa, te osigurati kontrolu i nadzor nad namjenskim utroškom javnog novca.

Osigurati da se opravdane finacijske pomoći za određenu namjenu odobravaju samo sa jedne proračunske pozicije.

Tekući prijenosi za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata kod Vlade planirani su 193.000 KM, a realizirani 197.347 KM i odnosi se na realizaciju projekta sanacije osnovne škole OŠ. Ivan Mažuranić Posušje, koja je prema Okončanoj situaciji izvođača radova završena 28.09.2012. godine, što potvrđuje i Izvješće nadzornog organa. Ukupno izvedeni radovi u 2012. godini po IX, X i okončanoj situaciji iznose 195.968 KM, pramašili su ukupnu vrijednost po zaključenom ugovoru iz 2008. godine i aneksima iz 2009. godine za 12.529 KM, za što je zaključen Anex III tek 07.02.2013. godine za dodatne radove. Iako se računi za izvedene radove odnose na na 2012. godinu evidentirani su u 2013. godini, što nije sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH, (šire opisano u točci 6.1.3 Izvješća).

Kod **Ministarstva gospodarstva** na poziciji **tekući prijenosi drugim nivoima vlasti** iskazano je 190.000 KM a odnosi se na doznačavanje sredstava Razvojnoj agenciji Županije – HERAG. Proračunom je planiran iznos od 190.000 KM. Odlukom Vlade od 12.06.2013. godine usvojen je Program utroška sredstava u iznosu od 190.000 KM. Istim je definirano da će se utrošak sredstava Javnoj ustanovi Razvojna agencija ŽZH Herag vršiti prema prijedlogu Agencije (tabelarni pregled za plaću, naknade članovima upravnog odbor i materijalne troškove). **Programom utroška nije definisana svrha programa, niti kriteriji kako je to propisano Zakonom o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu.** JU Razvojna agencija je podnijela izvješće, koje sadrži samo tabelarni prikaz troškova za plaće i materijalne troškove, odnosno koji nisu obuhvaćeni donesenim Progammom, bez datih obrazloženja u koje svrhe ili postigniti cilj utrošenih sredstava. Također, od strane Ministarstva nije vršen nadzor nad utroškom doznačenih sredstava, nego su samo u svom Izvješću prema Ministarstvu financija preuzeli date podatke Agencija, tako da ne možemo potvrditi da su sredstva realizirana sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu.

Programom utroška definisati svrhu i kriterije za dodjelu sredstava, kao i osigurati da Razvojna agencija Županije podnosi izvješće o namjenskom utrošku sredstava, i da Ministarstvo gospodarstva vrši nadzor nad utroškom istih u cilju osiguranja namjenskog utroška sredstava.

Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji i gospodarstvu kod **Ministarstva gospodarstva** planirani su 1.000.000 KM, a Zaključkom od 31.12.2013. godini umanjeni za 100.000 KM. Ne možemo potvrditi da su planirana sredstva sukladno Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu, jer je istim utvrđeno da visina novčanih potpora ne može biti manja od 2% iznosa Proračuna, što u ovom slučaju najmanje iznosi 1.397.896 KM. Realizirani su u iznosu 889.429 KM od čega biljna proizvodnja 476.688 KM (povrće 456.331 KM i staklenici i platenici 20.357 KM), animalna proizvodnja 320.879 KM (držanje pčelinjih društava 122.468 KM i uzgoj muznih krava 110.990 KM), potpore udrugama 29.500 KM i sredstva pričuve 91.567 KM (naknade šteta 17.567 KM, udrugama i mjesnim zajednicama 68.000 KM) i objava javnog poziva 2.365 KM.

Za realizaciju prijenosa na prijedlog ministra Vlada je 12.06.2013. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava utvrđenih Proračunom za 2013. godinu. Naputak za ostvarivanje prava na novčane potpore u poljoprivredi ministar je donio 15.07.2013., a Vlada suglasnost 18.07.2013. godine.

Program utroška sredstava nije usvojen u roku od 30 dana od dana usvajanja Proračuna sukladno Zakonu o izvršenju proračuna i Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu a kasnilo se i sa donošenjem Naputka sukladno Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu, Neblagovremeno donošenje akata imalo je za posljedicu da su tekući prijenosi za poticaje iskazani tek krajem godine, i najvećim dijelom nisu isplaćeni u 2013. godini, a za dio od 39 zahtjeva nisu niti donesena rješenja. Prema Izvješću Ministarstva gospodarstva o realiziranim novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu za 2013. godinu ukupno je zaprimljeno 875 zahtjeva za županijske novčane potpore u

poljoprivredi, od čega 787 pozitivno rješeno, 49 negativno rješenih, a za 39 zahtjeva koja ostvaruju pravo na poticaje iz 2013. godini nisu uspjeli rješiti, pa će isti biti obuhvaćeni Programom za 2014. godinu. **Tako da u 2013. godini su trebali biti iskazani, a nisu poticaji za proizvodnju povrća u iznosu od cca 52.500 KM.**

Prema Programu i Naputku za sredstva pričuve planirano je 10% sredstava namjenjenih za potpore u poljoprivredi, koja će se koristiti za žurne i nepredviđene izdatke koje se pojave tijekom godine na temelju pojedinačnih zahtjeva klijenata i odluke ministra. Udrugama i mjesnim zajednicama dodjeljena su sredstva u ukupnom iznosu 64.000 KM. Utvrđeno je da su predloženi projekti po zahtjevima u značajno većem iznosu od odobrenog odlukama ministra. **Odlukama ministra nije propisana obveza izvještavanja o utrošku sredstava niti je od strane Ministarstva vršen nadzor nad utroškom ovih sredstava.** Također, nisu utvrđena međusobna prava i obveze (koji dio projekata se sufinancira, u kojem omjeru), niti na koji način bi se eventualno mogle poduzeti adekvatne mjere u slučaju nemamjenskog utroška sredstava. Mišljenja smo da ni podzakonski akti u ovom dijelu nisu jasno definirani kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe i osigurala veća kontrola i nadzor nad realizacijom ovih sredstava. Kao primjer navodimo dodjeljena sredstva Udrugi za podstинje ekološke proizvodnje ljekovitog i aromatičnog bilja u iznosu od 13.000 KM, na osnovu Zamolbe po kojoj je vrijednost ukupnog projekta 65.000 KM. Sredstva odobrena Odlukom ministra, bez definisanog sufinansiranje u koje svrhe i u kojem dijelu, nije definiran način pravdanja sredstava, kao ni vršenje nadzora. Udruga je 11.02.2014. godine dostavila kratki prikaz realiziranja projekta bez predočenih računa o izvršenim radovima sa napomenom da nisu osigurana sredstva za realizaciju projekta pa je samo dijelom projekt realiziran.

Ministarstvo gospodarstva ni u 2013. godini nije sukladno članku 27. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu uspostavilo središnju bazu podataka o svim vrstama novčanih potpora i njihovim korisnicima, kao osnove za praćenje i kontrolu trošenja javnog novca.

Program utroška sredstava i Naputak za ostvarivanje prava na potpore u poljoprivredi donositi u propisanim rokovima sukladno Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu.

Doraditi podzakonske akte za realizaciju poticaja u poljoprivredi u cilju sprječavanja eventualnih zloupotreba i uspostave kontrole nad realizacijom ovih sredstava.

Uspostaviti središnju bazu podataka o korisnicima i vrstama novčanih potpora sukladno članku 27. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu.

Tekući prijenos za objekte vodnog gospodarstva planiran je 400.000 KM a realiziran 347.717 KM temeljem Odluke Vlade o odobravanju Programa utroška sa kriterijima raspodjele sredstava utvrđenih u Proračunu od 12.06.2013. godine, kao i Planu utroška sredstava od 14.08.2013. godine, a sredstva za iste prikupljena su 628.868 KM. Također, sredstva od naknada za šume prikupljena su 245.379 KM a **tekući prijenos za šumarstvo** planiran je 200.000 KM, temeljem Odluke Vlade o usvajanju Programa utroška sa kriterijima raspodjele od 07.05.2013. godine. Sredstva za iste realizirana su u iznosu 189.162KM.

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo gospodarstva nije postupilo sukladno članku 37. Točka 1) Zakona o izvršavanju proračuna Županije, jer nije predložilo Vladi Program utroška sredstava za vode i šume s kriterijima raspodjele, prema kojem će se koristiti proračunska sredstva 30 dana od dana usvajanja Proračuna. Također, u periodičnim izvještajima (obrazac 10.) nije dato pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku ili razloge za neutrošena sredstva, odnosno da sredstva za vode u iznosu od 347.717 KM nisu ni doznačena korisnicima (općinama), kako je propisano u članku 17. Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Imajući u vidu visinu ostvarenih prihoda temeljem naknada za vode i šume u ukupnom iznosu 874.247 KM, a realizacija navedenih prijenosa od 536.879 KM prema odobrenim Programima utroška i da je razlika prikupljenih sredstava u odnosu na utrošena od 337.368 KM iskoristena za druge rashode i izdatke, čime su ista nemamjenski utrošena. Iako je Ministarstvo gospodarstva u tekućoj i prethodnoj godini dostavilo Prijedlog odluke o otvaranju posebnih podračuna za vode i šume, isti Vlada u 2013. godini nije prihvatile. Odluku o otvaranju posebnog transakcijskog računa (podračun) za vode uokviru JRR Vlada je donijela 10.02.2014. godine, sa primjenom iste od 2014. godine, ali ne i za šume. Ovim Skupština i Vlada nisu osigurale da se nemamjenska sredstva za šume i vode u 2013. godini u cijelosti stave na raspolaganje nadležnim institucijama (šire opisano u točci 5.1.2 Izvješća).

Skupština i Vlada treba da osiguraju da se namjenska sredstva za šume u cijelosti stave na raspolaganje nadležnim institucijama.

Kod **Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša** tekući prijenosi za zaštitu okoliša proračunom su planirani u iznosu 770.000 KM, a realizovani 769.206 KM. Na prijedlog ministra od 25.06.2013. godine Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava Vlada na sjednici od 11.07.2013. godine nije usvojila, „zbog tehničkih grešaka“ koje nisu ni navedene. Ministarstvo nije postupilo sukladno članku 38. stavak 1) Zakona o izvršavanju proračuna Županije, jer nije predložilo Vladi Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava, prema kojem će se koristiti proračunska sredstva 30 dana od dana usvajanja Proračuna. Odluku o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava, bez Programa utroška utvrđenih proračunom Vlada je donijela 26.09.2013. godine.

Također, Povjerenstvo za ocjenu zahtjeva, ispunjavanja uvjeta i kriterija za dodjelu sredstava za projekte zaštite okoliša nije postupilo dosljedno članku 6. točka 2). Odluke o kriterijima, jer uz Zapisnik u kojem je navedeno bodovanje projekata **nije navelo listu prednosti s obrazloženjem** koje dostavlja ministru prostornog uređenja koji donosi konačnu listu. Sredstva za okoliš od 555.940 KM nisu raspoređena sukladno utvrđenom bodovanju, jer u Odluci o kriterijima nije izričito propisano da ministar donosi konačnu listu temeljem utvrđenog bodovanja. Također, Vlada nije postupila sukladno članku 6. točka 3) obzirom da je predloženi Program utroška od strane ministra korigovala i pojedinim korisnicima smanjila/povećala sredstva u odnosu na Prijedlog ministra o čemu je donijela Odluku o utrošku sredstava tek 20.12.2013. godine. U istoj Odluci nije propisan nadzor i provjere nad namjenskim utroškom koji je bio predložen od strane Ministarstva u Programu utroška od 19.11.2013. godine, a koji Vlada nije usvojila.

Pored navedenog, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša, nije postupilo sukladno članku 17. Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH, obzirom da uz obrazac 10. nije sačinilo i tekstualno Izvješće o utrošku namjenskih sredstava ili razlozima za neutrošena sredstva.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša u suradnji sa Vladom treba doradi kriterije i vršiti odabir projekata sukladno izvršenom bodovanju, te propiše i vrši nadzor nad namjenskim utroškom.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi** za tekuće prijenose proračunom je planiralo 3.515.000 KM, preraspodjelom umanjeni za 363.000 KM, a isti su realizirani u iznosu 3.064.855 KM. Navedeni izdaci su nastali temeljem Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom i podzakonskim aktima, a najznačajniji su: porodiljne naknade, oprema novorođenog dijeteta (1.236.999 KM), prijenos za štićenike (799.999 KM), stalne socijalne potpore (575.649 KM), isplate za civilne žrtve rata (278.008 KM) i izdaci za raseljene 103.597 KM.

Kao i prethodnih godina navedeni izdaci se neevidentiraju u trenutku nastanka obveze, suprotno odredbama članka 59. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju u onom razdoblju kada je obveza za plaćanje i nastale. Tako su tijekom 2013. godine evidentirani izdaci iz 2012. godine u iznosu 1.708.950 KM (porodiljne naknade 1.106.391 KM, stalne socijalne pomoći 270.516 KM, prijenos za štićenike 308.535 KM i alternativni smještaj 23.508 KM). Međutim, nije evidentiran dio izdataka koji se odnose na istu u ukupnom iznosu od 1.256.181 KM (porodiljne naknade 402.500 KM, stalne socijalne pomoći 429.327 KM, prijenos za štićenike 404.337 KM i civilne žrtve rata 20.017 KM. Također, nije evidentiran dio koji se odnosi na porodiljne naknade ženi - majci u radnom odnosu za 2013. godinu u iznosu od 1.574.732 KM (podaci Zavoda za zdravstveno osiguranje za razdoblje siječanj-rujan 2013. godine i interne evidencije Ministarstva), jer je od 08.01.2013.godine u primjeni Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom. Naime, izmjenama i dopunama ovog Zakona je definirano da se naknade ženi-majci u radnom odnosu isplaćuju putem Zavoda za zdravstveno osiguranje, a Zavodu će biti isplaćena sredstva iz proračuna Županije na temelju zahtjeva za doznaku novčanih sredstava koje dostavlja Ministarstvu. Tako da ukupno neevidentirani izdaci Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi iznose 2.830.913 KM.

Iako je Ministarstvo u svom proračunskom zahtjevu planiralo sredstva za ovu namjenu u iznosu od 5.998.000 KM, proračunom je odobreno značajno manje (šire opisano u točki: 5. Izvješća).

Skrećemo pažnju da se radi o zakonskim obvezama i da nerедovito izvršavanje može dovesti do tužbi korisnika prava, čime bi se uvećali troškovi po ovom osnovu i dodatno opteretili proračun.

Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi evidentirara tekuće transfera nastale po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom u razdoblju kada su i nastali sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH.

Za tekuće prijenose **Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa** je planiralo ukupno 792.800 KM, preraspodjelom umanjeni su za 68.000 KM, a realizirano je 651.582 KM. U okviru istih prijenosi za šport su 292.455 KM i kulturu 79.498 KM.

Prijenosi za šport planirani su u iznosu 368.000 KM a realizirani 292.455 KM. Odlukom Vlade od 12.06.2013. godine, na prijedlog ministra, usvojen je Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava čime nije ispoštovan rok za donošenje programa utroška sredstava 30 dana od usvajanja proračuna kako je propisano Zakonom o izvršenju proračuna za 2013. godinu. Programom su propisani elementi i kriteriji raspodjele i raspisan Javni poziv od 25.06.2013. godine sa rokom za podnošenje prijava od 15 dana od dana zadnje objave. Javni poziv je poništen 06.08.2013. godine, na prijedlog Povjerenstva za provođenje odabira pristiglih ponuda, koje je utvrdilo da nije moguće izvršiti bodovanje pristiglih zahtjeva prema usvojenom Programu. Sredstva su dodjeljivana prema Programu od 12.06.2013. godine, temeljem rješenja ministra po pojedinačnim zamolbama korisnika, i to: Rukometnom klubu Izviđač 13.000 KM za finansijsku potporu; NK Široki Brijeg 13.000 KM za finansijsku pomoć (put u Kazahstan-UEFA natjecanje-drugo predkolo) iz dijela interventnih sredstava, a Ljubuškom sportskom centru 20.000 KM za finansijsku pomoć u adaptaciji Gradske sportske dvorane u Ljubuškom iz sredstava namijenjenih za školski sport za koja nije predviđeno raspisivanje javnog natječaja. **Ističemo da je NK Široki Brijeg ukupno doznačeno 40.500 KM i Ljubuškom sportskom centru 20.000 KM, i istovremeno sa pozicije Vlade odobreno na ime istih potreba, kako je naprijed navedeno u Izvješću.**

Nakon što su sredstva najvećim dijelom i dodjeljena korisnicima donezen je novi Program utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava za 2013. godinu na osnovu Odluke Vlade od 16.10.2013. godne, kojom prestaje da važi raniji Program. Programom su definirane oblasti koje se planiraju financirati i visina sredstava po istima, opći i posebni kriteriji koji su dosta uopćeni. Sredstva za šport su najvećim dijelom utrošena za: kotizacije sportskim klubovima (83.699 KM), sudjelovanje sportista i klubova na međunarodnim natjecanjima (60.000 KM), školski sport (55.996 KM) i potpore redovitim aktivnostima klubova-udruga (47.700 KM). **Obzirom da Program utroška nije donezen u propisanom roku, nije izvršena raspodjela prema javnom pozivu, kao i da je donezen novi Program nakon što su u najvećem dijelu dodijeljena sredstva, ne možemo potvrditi na koji način je izvršen izbor korisnika navedenih prijenosa i visinu dodijeljenih sredstava.** Također, većim dijelom nisu doznačena sredstva korisnicima u 2013. godini niti je vršen nadzor nad utroškom sredstava od strane Ministarstva.

Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti i športa doneze Program utroška u propisanom roku, propiše jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa za šport i vrši nadzor nad utroškom ovih sredstava.

Prijenosi za kulturu planirani su 82.800 KM, a realizirani 79.498 KM. Odlukom Vlade od 12.06.2013. godine, na prijedlog ministra, usvojen je Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava čime nije ispoštovan rok za donošenje programa utroška sredstava 30 dana od usvajanja proračuna kako je propisano Zakonom o izvršenju proračuna za 2013. godinu. Programom je propisano da se sredstva dodjeljuju putem javnog poziva 70% i interventna sredstva od 30%. Po provedenom Javnom pozivu dodjeljeno je 50.000 KM (42 zahtjeva) u rasponu od 502-2.843 KM, iako su po zahtjevima korisnika tražena značajnija sredstva (**u rasponu od 1.000-48.500 KM**). Tako da nisu dodijeljena sredstva u traženom iznosu ni u jednom slučaju, nego samo dijelom (4,18-50% traženih sredstava), pa se postavlja pitanje može li se uopće projekat izvršiti ako se financira samo mali dio potrebnih sredstava. Također, rješenjima nije definiran rok za pravdanje dodijeljenih sredstava, niti vršenje nadzora od strane Ministarstva.

Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti i športa doneze Program utroška u propisanom roku, utvrdi za koji dio projekata kulture vrši dodjelu sredstava i vrši nadzor nad utroškom ovih sredstava.

Ministarstvo hrvatskih branitelja realiziralo je 552.676 KM, od čega prijenosi pojedincima 322.852 KM po Zakonu o dopunskim pravima branitelja, prijenosi udrugama branitelja 209.824 KM i NK „Široki Brijeg“

20.000 KM za finansijsku potporu i pokroviteljstvo nad 14. Memorijalnom međunarodnom nogometnom turniru „Gojko Šušak“ u Širokom Brijegu.

Revizijom smo utvrdili da je Ministarstvo branitelja koje je mjerodavno za obavljanje poslova iz oblasti braniteljske populacije postupilo suprotno članku 11. Zakona o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, obzirom da je planiralo i doznačilo iz Proračuna 20.000 KM Nogometnom klubu „Široki Brijeg“ iz oblasti sporta, odnosno za obavljanje poslova za koje nije mjerodavno.

Tekući prijenosi udrugama planirani su 210.000 KM, temeljem Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava usvojenog Odlukom Vlade 18.04.2014. godine. Sredstva su raspoređena za sufinanciranje programa rada temeljnih udruga u iznosu 140.000 KM i za interventna sredstva 70.000 KM. Realizirana su u iznosu 209.900 KM i to: prijenosi udrugama 140.000 KM i 69.824 KM interventna sredstva.

Revizijom smo utvrdili da kao i prethodne godine, nije postupljeno sukladno točki VI Javnog poziva za podnošenje zahtjeva i programa za ostvarivanje prava na dodjelu sredstava iz oblasti braniteljsko invalidske zaštite, kojom je predviđeno „da se nepotpuni zahtjevi i programi udruga neće uzimati u razmatranje“. Naime, prema Ocjeni i mišljenju o ispunjavanju uvjeta i kriterija za dodjelu sredstava Povjerenstvo je kod svih udruga konstatovalo nedostatke u dijelu neispunjavanja općih kriterija za odobrenje sredstava za sufinanciranje programa rada, obzirom da na nisu navele niti jedan program/projekt, samo redovne aktivnosti udruga za čije obavljanje se traži sufinanciranje, a jedna udruga nije ni dostavila finansijsko izvješće za 2012. godinu. Također, je konstatovano da: „iako su udruge dostavile finansijsko izvješće o utrošku sredstava nije dokazano namjensko trošenje sredstava“. I pored nedostataka koje je utvrdilo Povjerenstvo, a na prijedlog istog ministar je donio Odluku o raspodjeli sredstava za 2013. godinu za 9 udruga sa kojim su i zaključeni ugovori, a sredstva doznačena redovnim mjesecnim uplatama.

Radna grupa za nadzor je tokom 2013. godine vršila nadzor i kontrolu nad utroškom sredstava iz 2012. godine, o čemu je u zapisnicima konstatovala nepravilnosti i manjkavosti u pogledu trošenja dodijeljenih sredstava udrugama i to: nepostojećih internih akata, isplata putnih troškova bez prateće dokumentacije, ugovorima o djelu, potrošnja mobilnih telefona bez ograničenja i dr., za šta je dalo preporuku da se otklone uočene nepravilnosti. Iako je nadzor izvršen za 2012. godinu, nastavljeno je sa doznačavanjem sredstava udrugama, te nisu poduzete nikakve zakonom predviđene mjere za povrat sredstava kako je ugovoren.

Skrećemo pažnju da su sukladno Odluci o raspodjeli sredstava i pojedinačnim ugovorima o dodjeli sredstava udruge dužne za korištena sredstva dostaviti izvješće sa kompletnom dokumentacijom kojom se dokazuje namjenski utrošak u roku od 15 dana od dana završetka projekta, **a Ministarstvo branitelja je dužno vršiti kontrolu i nadzor nad realizacijom odobrenih sredstava i poduzeti zakonom predviđene radnje za povrat sredstava ako korisnik sredstva utroši nemajenski.**

Ministarstvo branitelja treba dosljedno i u potpunosti postupiti sukladno Programu utroška s kriterijima za raspodjelu sredstava pojačati kontrolu i nadzor nad namjenskim utroškom javnih sredstava i za nemajenski utrošak poduzeti zakonom predviđene radnje za povrat sredstava.

5.2.4 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve proračunom su planirana u iznosu od 600.000 KM, a realizirana 599.831 KM **bez kriterija**. Realizacija tekuće pričuve vršena je temeljem zaključaka Vlade 393.543 KM, rješenja predsjednika Vlade 107.600 KM i ministra financija 98.688 KM.

Revizijom smo utvrdili da kao i prethodne godine, nisu ispoštovane odredbe članka 34. Zakona o proračunima u FBiH, jer nisu utvrđeni kriteriji za uporabu sredstava tekuće pričuve u Zakonu o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu. Sredstva tekuće pričuve nisu se u cijelosti koristila za „žurne i nepredviđene izdatke“ koji se pojave tijekom proračunske godine, kako je regulirano u članku 34. Zakona o proračunima u FBiH i članku 14. točka 1. i 2. Zakona o izvršavanju proračuna Županije.

Iz tekuće rezerve a temeljem Zaključaka Vlade odobrena su sredstva za tekuće izdatke korisnika proračuna i transfere ostalim zajedničkim institucijama koja su nedovoljno planirana, a ista su se mogla predvidjeti i to: Vladi Županije za izdatke za komunalne usluge (72.000 KM), Skupštini Županije za ugovorene usluge za isplatu naknada zastupnicima, članovima radnih tijela, naknade razlike plaća neprofesionalnim zastupnicima i usluge tiska Narodne novine (29.000 KM), transfer Agenciji za privatizaciju Županije za isplatu neto plaća i drugih materijalnih prava uposlenika za XI i XII 2012. godine (23.095 KM). Također, po raznim zamolbama pojedinaca (24.225 KM), te sportskih klubova i udruga, iako se istim iz

Proračuna dodjeljuju sredstva sa drugih pozicija nadležnih ministarstava (transfer za sport, za udruge branitelja), od čega su najveći NK Široki Brijeg (20.000 KM i 3.000 KM po Rješenju ministra finančnog) i JU Ljubuški sportski centar (20.000 KM). Značajan dio sredstava odnosi se na pomoći pojedincima po raznim zamolbama (za financiranje školovanja, sufinanciranje obrane doktorske disertacije, sponsorstvo/donacije, sufinanciranje projekata kulture, promociju knjige, za troškove liječenja i dr.) bez relevantne dokumentacije koje su upućene predsjedniku Vlade i ministru finančnog i realizirani su po rješenjima istih.

Donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i ista u cijelosti koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

5.2.5 Kapitalni transferi (prijenosi)

Kapitalni prijenosi drugim razinama vlasti kod **Vlade** proračunom su planirani u iznosu od 220.000 KM. Isti su realizovani pojedinačnim zaključcima Vlade koji su se donosili po zamolbama/zahtjevima za podršku u realizaciji općinskih projekata i to: Općini Posušje 120.000 KM i Općini Ljubuški 100.000 KM po 4 pojedinačna projekta. Od navedenog, tijekom 2013. godine samo su sredstva u iznosu od 20.000 KM doznačena Općini Posušje za realizaciju projekta: dovršetak igrališta u Sutini.

Prema članku 29. Zakona o izvršenju proračuna Županije određeno je da će se „kapitalni prijenosi drugim razinama vlasti“ raspoređiti prema aktima koje donosi Vlada. Ovim zakonom kao i kod tekućih prijenosa nisu predviđeni detaljni kriteriji, odnosno uvjeti o načinu raspodjele sredstava.

Kao i prethodnih godina, još uvijek nisu zaključeni Sporazumi o sufinaciranju sa općinama, kojim bi se regulisala prava i obaveze supotpisnika i na taj način osigurao nadzor nad utroškom sredstava. Stručna služba Vlade nije sačinila Izvješće o namjenskom utrošku kapitalnih prijenosa, nije dato pismeno obrazloženje uz obrazac 10., kako je propisano člankom 17. Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH, i nije vršila nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava.

Pored navedenog, za doznačena sredstva od 20.000 KM po projektu dovršetak igrališta u Sutini, sukladno Zaključku Vlade broj: 01-447-3/13-61 od 11.07.2013. godine, Stručna služba Vlade je dostavila Izvješće podneseno od strane Općine Posušje koja se poziva na isti Zaključak Vlade, ali kao dokaz prilaže i prethodni Zaključak Vlade broj: 01-740-40/12-31 od 19.07.2012. godine po kojem je također, odobreno 20.000 KM za asfaltiranje školskog igrališta u Sutini i dokumentaciju: postupak nabave proveden i zaključen ugovor sa izvođačem radova od 14.08.2012. godini u iznosu 29.981 KM i rokom završetka radova 20 dana. Priložena je okončana situacija od izvođača radova KTM BRINA tek 10.10.2013. godine, nakon više od 1 godine od momenta zaključenja ugovora i račun na 22.491 KM.

U naknadno dostavljenoj dokumentaciji priložen je Zaključak o stavljanju van snage Zaključka broj: 01-740-40/12-31, što je nelogično, obzirom da je temeljem istog u toku obavljanja revizije dostavljena prateća dokumentacija iz 2012. godine, odnosno po navedenom Zaključku. Također, nelogično je da se za istu namjenu: dovršetak igrališta u Sutini ponovo donosi Zaključak u 2013. godini.

Temeljem prethodnog, ne možemo potvrditi uteviljenost i opravdanost rasporeda sredstava prijenosa drugim razinama vlasti (za izgradnju lokalne i komunalne infrastrukture), visinu dodijeljenih i utrošenih javnih sredstava, jer nije izvršena kontrola i nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

Vlada Županije za kapitalne prijenose drugim razinama vlasti treba odrediti kriterije, odnosno uvjete o načinu raspodjele sredstava, te osigurati stvarni nadzor nad utroškom u predviđene namjene.

5.2.6 Finansijski rezultat

U konsolidiranim finansijskim izvješćima o izvršenju proračuna za 2013. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2013. god	Ostvareno u 2012. godini	Ostvareno u 2013. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
A	Prihodi i primici (od 1 do 3)	65.894.800	63.585.617	59.856.778	90,84	94,14
1	Prihodi od poreza	55.841.000	55.943.949	51.589.478	92,39	92,22
2	Neporezni prihodi	7.773.800	7.349.456	7.012.474	90,21	95,41
3	Potpore – Transferi	2.280.000	292.212	1.254.826	55,04	429,42
B	Rashodi i izdaci (od 4 do 5)	66.684.800	73.330.835	65.496.720	98,22	89,32
4	Tekući rashodi i tekuća rezerva	65.302.516	70.724.300	64.595.622	98,92	92,75

5	Kapitalni izdaci	1.382.284	2.606.535	901.098	65,19	34,57
C	Financiranje (I-II)	790.000	6.138.295	- 380.652	-48,18	-6,20
I	Primljeni krediti	4.000.000	8.926.204	2.984.769	74,62	33,43
II	Otplate primljenih kredita	3.210.000	2.787.909	3.365.421	104,84	120,71
D	Višak rashoda nad prihodima (B-A) deficit	790.000	9.745.218	5.639.942	713,92	57,87
E	Višak rashoda i izdataka nad prihodima, primicima i finansiranju (B-A+C) deficit	-	3.606.923	6.020.594	-	166,92
	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (Akumulirani deficit)	-	34.195.202	34.958.107	-	

Kao što se iz tabele vidi za 2013. godinu ostvaren je višak rashoda nad prihodima (deficit) u iznosu 5.639.942 KM, a sa uključenim financiranjem u kojem su veće otplate od primljenih kredita za 380.652 KM povećan je deficit na 6.020.594 KM i predstavlja veću potrošnju u odnosu na raspoloživa sredstva.

Akumulirani deficit na kraju 2013. godine je iskazan u iznosu 40.670.928 KM i premašuje izvore stalnih sredstava iskazane u „konsolidiranoj bilanci stanja“ u iznosu od 34.958.107 KM. Razlika više ostvarenih rashoda i izdataka iznad izvora stalnih sredstava u iznosu od 5.712.821 KM evidentirana je na poziciji potraživanja po osnovu viška rashoda iznad izvora stalnih sredstava.

Revizijom smo utvrdili da financijski rezultat za 2013. godinu nije točno iskazan, odnosno iskazan je u iznosu manjem za 4.195.613 KM. Od čega se iznos od 3.858.245 KM odnosi na izdatke koji nisu evidentirani u financijskim izvješćima na poziciji rashoda i izdataka u trenutku nastanka obveza i to: 3.260.963 KM obveze 2013. godine, 396.775 KM prekoračenje iz 2008. godine iskazano na kratkoročno razgraničenim rashodima i dio izdataka iz ranijih godina u iznosu od 200.507 KM za izradu šumskogospodarske osnove, sistematske preglede prosjetnih djelatnika i mjere pritvora. Preostali iznos od 337.368 KM odnosi se na razliku prikupljenih namjenskih sredstva (naknade za šume i vode) u odnosu na utrošena, koja su suprotno propisima u cijelosti oprihodovana u proračunu Županije i iskorištena za druge rashode i izdatke, čime su ista nemajenski utrošena.

Zbog netačnog iskazivanja financijskog rezultata za 2013. godinu, odnosno umanjenog za 4.195.613 KM, a samim tim i akumuliranog deficita, kao i precijenjenih izvora sredstava za 8.313.913 KM (šire opisano u točki 6.1.3.Izvješća) imalo je za posljedicu da stvarni akumulirani deficit na datum bilance revizijom utvrđen iznosi 44.866.541 KM, a ne kako je iskazano 40.670.928 KM i premašuje izvore sredstava za 18.222.347 KM umjesto kako je iskazano 5.712.821 KM

Pored navedenog u 2013. godini na poziciji rashoda i izdataka iskazani su izdaci iz ranijih godina u iznosu 2.464.545 KM, što potvrđuje da knjigovodstvo nema sve podatke o financijskim obvezama zbog čega nisu točne i pouzdane evidencije koje bi prezentirale poslovanje sa razumnoj sigurnošću.

Prema navedenom, priznavanje rashoda i izdataka nije izvršeno prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno nisu evidentirani u razdoblju kada je obveza za plaćanje nastala, čime nije postupljeno sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH. Slijedom toga nije ispoštovan ni članak 20. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članak 39. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Posljedica čega nisu ispoštovana računovodstvena načela: točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.

Pri financijskom izvješćivanju dosljedno primjenjivati proračunsko računovodstvo koje se zasniva na načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.

Rashode i izdatke evidentirati prema računovodstvenom načelu modificiranog nastanka događaja.

6. Imovina, obveze i izvori sredstava

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

6.1.1 Novčana sredstva

Na dan 31.12.2013. godine na Jedinstvenom računu Riznice novčana sredstva iznose 646.374 KM, od čega se na sredstva na žiro računu odnosi 627.227 KM i blagajna 19.147 KM.

Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza Ministarstva financija po godišnjem popisu je dalo prijedlog, a ministar financija donio Odluku o prijenosu blokiranih finansijskih sredstava na računima u Hercegovačkoj banci na sumnjiva i sporna potraživanja od Hercegovačke banke. Prenesena blokirana sredstva na računima su 521.414 KM i 13.059 KM ostala izdvojena novčana sredstva.

Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo financija nije izvršilo usaglašavanje evidentiranih blokiranih sredstava, obzirom da su ista neusaglašena za razliku od 112.269 KM manje evidentirana u Županiji. Naime, na zahtjev Ministarstva financija za usaglašavanje knjigovodstvenih evidencija kod Hercegovačke banke d.d Mostar Likvidacioni upravitelj iste je dopisom od 13.01.2013. godine dostavio stanje po računima u ukupnom iznosu od 646.742 KM. Dok su prema knjigovodstvenim evidencijama Županije evidentirana ukupna blokirana sredstva od 534.473 KM, zbog čega ista nisu usaglašena za razliku od 112.269 KM.

6.1.2 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja u konsolidiranim finansijskim izvješćima za robe i usluge iskazana su u iznosu 7.242.746 KM. U odnosu na prethodnu godinu potraživanja su povećana najvećim dijelom temeljem evidentiranja potraživanja za rashode iznad izvora stalnih sredstava od 5.712.821 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana na datum bilanci su:

	31.12.2013.	31.12.2012.
Kratkoročna potraživanja	7.242.746	2.448.484
Potraživanja od pravnih lica	466.549	441.227
Potraživanja za isporučene usluge	451.549	391.471
Potraživanja za unaprijed plaćenu robu	15.000	49.755
Ostala potraživanja	6.776.197	3.599.010
Potraživanja od Agencije za privatizaciju po datoj pozajmici	153.658	153.658
Sumnjiva i sporna potraživanja	812.928	278.455
Potraživanja po osnovu rashoda iznad izvora stalnih sredstava	5.712.821	1.470.142
Druga potraživanja, akontacije za sl. putovanja i dr.	96.790	105.002

Potraživanja od pravnih lica iskazana su 466.549 KM, od čega potraživanja za isporučenu robu i usluge 451.549 KM i potraživanja za date avanse 15.000 KM. U okviru potraživanja za isporučenu robu i usluge najveća su kod Ministarstva gospodarstva za dane koncesije u iznosu 418.787 KM i Uprave za inspekcijske poslove temeljem ispostavljenih računa za obavljene veterinarsko-sanitarne pregledе u iznosu 30.812 KM.

Revizijom smo utvrdili da proračunski korisnici kod kojih su iskazana potraživanja nisu postupili sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, obzirom da na dan 31.12.2013. godine nisu izvršili međusobno usuglašavanje potraživanja sa dužnicima (konfirmacija salda). Kao dokaz postojanja navedenog stanja potraživanja Ministarstvo gospodarstva i Vlade nisu dužnicima dostavili izvod otvorenih stavki (obrazac IOS) na usuglašavanje, odnosno potvrđivanje. Ministarstvo gospodarstva pored nepoduzimanja odgovarajućih mjera naplate za potraživanja od koncesijskih naknada koja su starija od 6 mjeseci u iznosu od 395.287 KM (uglavnom iz 2011. i 2012. godine), nije izvršilo prenos istih na sumnjiva i sporna potraživanja sukladno računovodstvenim propisima. I pored činjenice da su protiv pojedinih koncesionara pokrenuti sudski sporovi (šire opisano u točki 5.1.4 Izvješća).

Potraživanja za dane avanse od 15.000 KM evidentirani su kod Vlade za avans dat JKP KOMRAD Posušje. Povjerenstvo za popis potraživanja je konstatovalo da se navedeni iznos avansa na ovoj poziciji vodi već duži niz godina, što je bila konstatacija po izvršenom popisu prethodne godine. Obzirom da ni u 2013. godini nisu poduzete radnje za zatvaranje avansa ima za posljedicu da su potraživanja za date avanse precijenjena u iznosu 15.000 KM, a rashodi podcijenjeni i nisu evidentirani na period na koje se odnose.

U okviru **ostalih potraživanja** kod Vlade i MUP-a stanje iskazanih potraživanja u odnosu na prethodnu godinu je nepromjenjeno, nisu poduzete aktivnosti u svezi naplate istih, kao i prenosa istih na sumnjiva i sporna potraživanja. Kod Vlade potraživanja od Agencije za privatizaciju Županije od 153.658 KM i Rudnici boksite d.o.o Široki Brijeg 70.000 KM temeljem datih pozajmica iz 2008. i 2009. godine uz ugovoren rok vraćanja 3, odnosno 6 mjeseca, kao i pozajmica djelatniku od 500 KM, koja već duži niz godina nije vraćena. Kod MUP-a potraživanja za više isplaćene plaće i materijalne troškove 7.128 KM za koje je prema izjavi odgovornih lica pokrenut sudski spor u 2010. godini, a nisu prenesena na sumnjiva i sporna potraživanja.

Kod MUP-a nisu se poduzimale aktivnosti na naplati potraživanja od djelatnika za neopravdane akontacije u iznosu 1.575 KM, od čega 300 KM iz 2011. godine. Takođe, ni Povjerenstvo za popis po izvršenom popisu nije dalo prijedlog za konkretno poduzimanje aktivnosti.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 812.928 KM, od čega kod Uprave za inspekcijske 278.455 KM a odnosi se na potraživanja po izvršenim inspekcijskim pregledima od Mesne industrije: „Farmko“ d.o.o Široki Brijeg 101.439 KM, „Rakitno“ 99.978 KM, MI Dušiću 62.232 KM i „Šišović“ 14.806 KM. Preostali iznos od 534.473 KM se odnosi na blokirana novčana sredstva kod Hercegovačke banke u likvidaciji koja su po godišnjem popisu prenesena na sumnjiva i sporna potraživanja.

Iz prethodnog, za potraživanja u ukupnom iznosu 626.573 KM nisu poduzete odgovarajuće mjere naplate, a niti su ista evidentirana na poziciji sumnjiva i sporna potraživanja, iako su značajno starija od 6 mjeseci o ugovorenog roka za naplatu, čime nije postupljeno sukladno računovodstvenim propisima.

Izvršiti međusobno usuglašavanje potraživanja sa dužnicima na dan 31.12. tekuće godine sukladno Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu potraživanja, te ista knjigovodstveno evidentirati sukladno računovodstvenim propisima.

6.1.3 Stalna sredstva

U konsolidiranim finansijskim izvješćima sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana na datum bilance iznosi 52.462.084 KM, nabavna vrijednost 75.462.146 KM, a otpisana vrijednost 23.000.062 KM.

Prema prezentiranim podacima vrijednost stalnih sredstava po vrstama prikazana je u tabelarnom pregledu, te promjene i kretanja tijekom revidirane godine i uporedni podaci prethodne i 2013. godine:

Opis	Zemljište	Građevine	Oprema	Sredstva u obliku prava	Sredstva u pripremi	Sredstva van upotrebe	Ukupno
Nabavna vrijednost							
01.01.2013.	1.469.820	46.681.757	15.923.082	646.572	9.256.985	0	73.978.216
Direktne nabavke		1.440.691	789.341	70.032	12.884	-	2.312.948
Prenos sa pripreme			-	-	-	-	-
Preknjižavanje sa/na						68.833	68.833
Ukupno povećanje		1.440.691	789.341	70.032	12.884	68.833	2.381.781
Rashodo, po popisu		-	(136.555)	-	-	-	(136.555)
Preknjižavanje sa/na		(550.080)	(211.216)	-	-	-	(761.296)
Ukupno smanjenje		(550.080)	(347.771)	-	-	-	(897.851)
<i>Stanje 31.12.2013.</i>	<i>1.469.820</i>	<i>47.572.368</i>	<i>16.364.652</i>	<i>716.604</i>	<i>9.269.869</i>	<i>68.833</i>	<i>75.462.146</i>
Amortizacija							
01.01.2012.		8.732.573	12.878.910	-			21.611.483
Amortizacija 2013.		692.854	1.043.496	-			1.736.350
Isknjižavanje amortizacije		-	(347.771)	-			(347.771)
<i>ISPRAVKA 31.12.13.</i>		<i>9.425.427</i>	<i>13.574.635</i>	<i>-</i>			<i>23.000.062</i>
Neotpisana vrijednost 31.12.2012.	1.469.820	37.949.184	3.044.172	646.572			52.366.733
Neotpisana vrijednost 31.12.2013.	1.469.820	38.146.941	2.790.017	716.604			52.462.084

Uz finansijska izvješća popunjeno je obrazac A–ostali finansijski podaci, ali uz isti nije dato obrazloženje, a niti je uz godišnje izvješće sačinjena Analiza stalnih sredstava u obliku stvari i prava (tekstualno izvješće).

Vrijednost stalnih sredstava – građevine iskazana je u iznosu 47.572.368 KM. Tijekom 2013. godine vrijednost istih povećana je za 1.440.691 KM, a smanjena za 550.080 KM. Iskazano smanjenje je posljedica preknjižavanja stalnih sredstava među školama zbog odvajanja područne škole Vranić od Osnovne škole Ivan Mažuranić, kao i zbog prelaska Druge osnovne škole Široki Brijeg iz prostorija Prve osnovne škole.

Revizijom smo utvrdili da je kao i prethodnih godina nastavljeno sa praksom direktnog povećanja vrijednosti građevina-zgrada i izvora sredstava (škole) koje su završene/izvršena rekonstrukcija u ranijem periodu i iste se koriste, a nisu knjigovodstveno bile evidentirane (nigdje), čak ni na poziciji sredstva u pripremi. Od čega: kod **Osnovne škole Ivan Mažuranić Posušje** evidentirano povećanja vrijednosti za rekonstrukciju škole 257.054 KM, veći dio 206.559 KM (i avans 31.487 KM) za radove koji su završeni u 2012. godini. Dio od istog ulaganja u iznosu 195.968 KM evidentiran je u 2013. godini na tekućim transferima, a ne na kapitalnim izdacima. Kod **Osnovne škole „Franice dall era“ vir Posušje** povećana je vrijednosti zgrada za 160.755 KM, od čega je 78.727 KM za radove na zgradama koji su završeni još u 2010. godini i u istoj godini evidentirani na tekućim transferima. Kod **Srednje škole Anton Branko Šimić Grude** povećana je vrijednost za 115.808 KM za rekonstrukciju krova sportske dvorane, za koju je ispostavljena

okončana situacija u lipnju 2012. godine. Ovo ulaganje je evidentirano na kapitalnim izdacima, ali nije izvršeno priznavanje rashoda i izdataka prema načelu modifiriranog nastanka događaja, odnosno nisu evidentirani u razdoblju kad je obveza za plaćenje nastala, čime nije postupljeno sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH, članku 20. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, i članku 39. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna. Također, kod Vlade je povećana vrijednosti zgrada i izvora sredstava od 234.541 KM, (evidentirano na tekućim transferima 187.276 KM u 2013. godini i 47.265 KM u 2012. godini).

Prema navedenom nije ispoštovano načelo modificiranog nastanka događaja u ukupnom iznosu od 390.503 KM. Zbog nepostupanja sukladno članku 16. i 55. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu u ranijim godinama, odnosno neevidentiranju promjene na stalnim sredstvima u pripremi i izgradnji na kapitalnim izdacima istovremeno za vrijednost izgrađenog objekta, već pri plaćanju situacija i evidentiranju ulaganja umjesto na kapitalne na tekućim transferima, imalo je za posljedicu nerealno iskazivanja vrijednosti (imovine/izvora sredstava) na godine na koje se odnose. Isto je i posljedica ne vršenja adekvatnog popisa svih korisnika i propušten nadzor od strane rukovodnih organa nad povjerenom imovinom.

Ulaganja u stalna sredstva evidentirati na poziciji kapitalnih izdataka istovremeno za vrijednost izgrađenog objekta sukladno računovodstvenim propisima.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 9.269.869 KM i odnose se na zgrade. Najveća su kod Ministarstva hrvatskih branitelja 8.313.913 KM, koja su suprotno računovodstvenim propisima, odnosno neosnovano uknjižena zbog čega su u istom iznosu precijenjena stalna sredstva u pripremi i izvori sredstava, o čemu smo šire pojasnili u revizorskom izješču za 2012. godinu.

U revidiranoj godini nije postupljeno po našoj preporuci, nije izvršeno isknjižavanje ulaganja za stambeni dio objekata (nije izvršena procjena vrijednosti od strane ovlaštenog procjenitelja za poslovni dio objekata), nije reguliran status vlasništva i uporaba nad poslovnim dijelom objekata sa općinama Ljubuški, Grude i Posušje, odnosno Ministarstvo branitelja nije dokazalo vlasništvo nad imovinom.

Prema informaciji o poduzetim aktivnostima u rješavanju vlasničkih odnosa i uknjižbe izgrađenih zgrada stradalnika sa područja Županije, Ministarstvo branitelja je u 2013. godini Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda Ljubuški-Ured Grude podnijelo zahtjev za uspostavu ZK uloška za zemljište na kojem je izgrađena zgrada u Grudama i Ljubuškom. Koji nije prihvaćen, obzirom da su zemljišno-knjižni vlasnici zemljišta navedene općine. Također, Ministarstvo je Službi za prostorno uređenje i imovinsko-pravne poslove Općine Ljubuški podnijelo zahtjev za promjenu korisnika zemljišta u Ljubuškom, odnosno da se Ministarstvo u katastru zemljišta Općine uknjiži kao korisnik nekretnine, temeljem Ugovora o zajedničkoj izgradnji iz 2004. godine. Na šta je Služba/Odjel imovinsko-pravnih i katastarskih poslova dala slijedeći odgovor da: „Ugovor o zajedničkoj izgradnji ne sadrži izričit pristanak Općine o dozvoli upisa zemljišta u katastru i zemljišnoj knjizi u korist Ministarstva. Stoga je ugovor neprovediv. Da bi ugovor bio provediv, potrebno je dostaviti izjavu o dozvoli upisa ili sačiniti Aneks ugovora o zajedničkoj izgradnji“.

Skrećemo posebnu pažnju da je Općina Posušje od 21.03.2014. godine dostavila Ministarstvu branitelja Prijedlog za zaključenje aneksa ugovora. Prema istom, nakon izdavanja uporabne dozvole Ministarstvo branitelja bi se uknjižilo kao vlasnik objekta, osim poslovnog dijela na kojem će se uknjižiti Općina Posušje. Iako se prema Ugovoru o zajedničkoj izgradnji iz 2007. godine Općina obvezala „staviti na raspolaganje bez naknade gradsko građevinsko zemljište“.

Prema naprijed navedenom, vidljivo je da još uvijek nije riješen status vlasništva i upotreba poslovnog dijela zgrada između općina i Ministarstva branitelja. Priznavanjem istih u prethodnoj godini imalo je za posljedicu da su stalna sredstva i izvori sredstava za 8.313.913 KM precijenjeni. Pored navedenog, povećanje vrijednosti izvora sredstava imalo je uticaja i na iskazani finansijski rezultat, odnosno akumulirani deficit premašuje izvore sredstava u iznosu uvećan za navedeni iznos.

Ministarstvo branitelja treba da isknjiži ulaganja u zgrade branitelja, a eventualnim dokazivanjem imovine nad poslovnom dijelu objekata uz obezbjeđenje odgovarajuće računovodstvene dokumentacije izvršiti knjizenja.

6.2 Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja)

6.2.1 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazane su 42.501.724 KM i u odnosu na prethodnu godinu više su za 5.122.191 KM ili 13,7%. **Kratkoročne obveze** su 40.924.706 KM, a **razgraničenja** 1.577.018 KM.

Kratkoročne obveze u odnosu na prethodnu godinu više su za 5.068.737 KM ili za 14,1 %. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na stvorene a neizmirene obveze za doprinose u 2013. godini, dok se dijelom (511.374 KM) odnosi na uknjižavanje obveza za zapošljavanje iz 2006. godine, koji su greškom isknjiženi u 2012. godini za što je donesena Odluka o izmjeni Odluke o isknjižavanju obveza Proračuna Županije.

Obveze prema dobavljačima iskazane su 12.532.128 KM od čega su najveće kod: Vlade 3.303.834 KM, Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi 2.640.800 KM, Ministarstva gospodarstva 2.564.964 KM, Ministarstva prosvjete, kulture i športa 1.136.919 KM, Ministarstva za prostorno uređenje 818.627 KM, MUP-a 552.675 KM i Ministarstva financija 558.100 KM, a **odnose se na obveze tekuće i ranijih godina**.

Revizijom smo utvrdili da dio obveza za 2013. godinu u iznosu od 3.260.963 KM nije evidentiran u knjigovodstvenim evidencijama u trenutku nastanka istih, a odnose se na: dio obveza za socijalna davanja iz 2013. godine od 2.830.913 KM, obveze za tekuće troškove i nabavu opreme kod MUP-a 363.598 KM, obveze za poljoprivredne poticaje (proizvodnja povrća) 52.564 KM, za komisije kod Ministarstva prosvjete 7.558 KM i za transfere (kazneno-popravni zavodi) kod Vlade 6.330 KM. Također, dio obveza iz 2008., 2009. i 2010. godine nije evidentiran u iznosu 200.507 KM (izrada šumskogospodarske studije 115.347 KM, sistematski pregledi prosvjetnih radnika 45.650 KM i mjere pritvora 39.510 KM). Navedeno ima za posljedicu da su obveze, rashodi i izdaci podcjenjeni za iznos 3.461.470 KM, kao i finansijski rezultat, (šire opisano u točci 5.2.6 Izvješća).

Izvršeno je isknjižavanje obveza Uprave za ceste u ukupnom iznosu od 1.344.515 KM, nakon izvršenog popisa sa stanjem 15.10.2013. godine i Odluke o preuzimanju prava i obveza Uprave za ceste Županije od 23.12.2013. godine, kojom je definisano da Javna ustanova Ceste Županije preuzima poslove, uposlenike, dokumentaciju, prostor, materijalno tehnička sredstva te sva prava i obveze Uprave za ceste Županije.

Obveze temeljem kratkoročnog zaduživanja iskazane su u iznosu 845.349 KM a odnose se na obveze prema Zavodu za zdravstveno osiguranje Županije iz ranijeg perioda koje se ne izmiruju.

Iznos od 400.000 KM odnosi se na obvezu evidentiranu tijekom 2010. godine temeljem izvoda Banke za doznačena sredstava od strane Zavoda na ime pozajmice Vlade za tekuću likvidnost za što nije prezentiran ugovor ili drugi akt o navedenoj pozajmici. Obveza prema Zavodu u iznosu od 445.349 KM odnosi se na zaključeni Ugovor o pozajmici od 10.12.2009. godine između Vlade i Zavoda, kojim su odobrena sredstva u svrhu financiranja isplate porodiljnih naknada za 2009. godinu sa rokom otplate 12 mjeseci. Pozajmica po ugovoru nije izmirena pa je 24.01.2013.godine zaključen Aneks Ugovora, sa novim rokom otplate do 31.12.2013. godine, koji također, nije ispoštovan.

Obveze prema djelatnicima su 26.196.290 KM od čega se na obveze za plaće odnosi 1.277.173 KM (plaće za prosinac 2013. godine koje su isplaćene u siječnu 2014. godine), doprinosi na i iz plaća 22.744.580 KM (tekuća i ranije godine) i ostale obveze temeljem naknada 1.895.997 KM za XI i XII 2013. godine.

Najznačajnije povećanje neizmirenih obveza u odnosu na prethodnu godinu od 4.869.497 KM odnosi se na **obveze za doprinose** koje se nisu isplaćivale sukladno propisima prilikom isplate neto plaća. Tako su do kraja siječnja 2014. godine isplaćene plaće za 2013. godinu, a prema prezentiranim podacima za Vladu Županije i Ministarstvo financija zadnje uplaćeni doprinosi za MIO/PIO su u listopadu 2013. godine za 02/2013. Doprinosi za zapošljavanje Federalnom zavodu i županijskim službama, kao i doprinosi zavodima za zdravstveno osiguranje su raznoliko izmireni kod svih proračunskih korisnika. Tako za Ministarstvo financija doprinosi za zapošljavanje Federalnom zavodu i Službi za zapošljavanje HNK su izmireni za 03/2013, dok su Zavodu za zapošljavanje ZHZ izmireni za 05/2013. Zavodu za zdravstveno osiguranje FBiH i Zavodu zdravstvenog osiguranja ZHZ nisu uplaćeni doprinosi niti za jedan mjesec za 2013. godinu u istoj, dok su Zavodu za zdravstveno osiguranje HNK izmireni doprinosi za 08/2013.

Prema prezentiranim podacima struktura obveza za doprinose je slijedeća:

Opis	Obveze iz ranijeg razdoblja	Obveze tekuće 2013.godine	Ukupno obveze na 31.12.2013.g	Ukupno obveze na 31.12.2012.g
1	2	3	4 (2+3)	5
Doprinosi za MIO	4.515.471	7.401.366	11.916.837	7.783.301
Dop. za zdra. osig.	3.865.625	5.887.797	9.753.422	9.326.883
Dop. za neuposlenost	566.338	497.318	1.063.656	742.504
Ostali doprinosi	10.666	0	10.666	22.395
Ukupno obveze	8.958.100	13.786.481	22.744.580	17.875.083

Značajan dio obveza za doprinose odnose se obveze iz ranijeg perioda, a dijelom su izmirene iz uzete pozajmice. Tako je tijekom 2013. godine izmiren je dio obveza za doprinose (2008-2010.godina) koji su bili predmet prinudne naplate od strane Porezne uprave u iznosu od 2.984.768 KM (doprinosi za zdravstveno osiguranje 2.656.472 KM i za neuposlenost 328.296 KM) iz sredstava uzete pozajmice od izvanproračunskih fondova Županije, (šire opisano u točci 6.2.2. Izvješća).

Kantonalni porezni ured Ljubuški je 04.04.2014. godine dostavio tabelarni pregled stanja duga proračunskih korisnika Proračuna Županije na dan 31.12.2013. godine, koje se nalaze u evidencijama prisilne naplate Porezne uprave FBiH. Ukupna obveza poreznih obveznika koji ispunjavaju uvjete za blokadu, a nisu blokirani iznosi 6.986.645 KM, od čega se na MUP odnosi 2.351.241 KM. Međutim, prema Rješenju Ministarstva financija FBiH, od 07.08.2013. godine, porezna obveza MUP-a u predmetu pokretanja postupka prisilne naplate iznosi 1.968.107 KM. Naime, Porezna uprava je još u 2011. godini izdala Rješenje o prinudnoj naplati na ukupan iznos od 4.932.118 KM sa pripadajućim troškovima i kamatama. Sporazum o odgođenom plaćanu duga zaključen je 10.10.2012. godine, nakon čega je MUP uputio Molbu, od 19.12.2012. godine, za odgođeno plaćanje za dodatnih šest mjeseci. Rješenjem, od 06.03.2013. godine, Porezna uprava odbija Molbu kao neosnovanu, na što MUP preko Županijskog pravobraniteljstva upućuje Žalbu 28.03.2013. godine. Rješavajući po Žalbi Federalno ministarstvo financija je donijelo Rješenje, kojim se Žalba odbija kao neosnovana i žalitelju odredilo prinudnu naplatu poreznih obveza u ukupnom iznosu od 1.968.107 KM.

Obveze za doprinose nisu realno iskazane, obzirom da nisu evidentirani doprinosi za beneficirani staž policijskih službenika koji prema podacima MUP-a iznose cca. 3.500.000 KM, koji se ne obračunava sukladno zakonskim propisima (šire opisano u točci: 5.2.1 Izvješća).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 1.575.459 KM (razgraničeni prihodi 1.149.027 KM a razgraničeni rashodi 396.775 KM i ostala razgraničenja 29.657 KM).

Razgraničeni prihode najčešće dijelom se odnose na Ministarstvo gospodarstva za koncesijske naknade 418.787 KM i Upravu za inspekcijske poslove za inspekcijske preglede 309.267 KM.

Razgraničeni rashodi se odnosi na troškove Vlade nastale u 2008. godini, a koji nisu evidentirani na poziciji troškova u razdoblju kada su i nastali, o čemu smo konstatirali u ranijim revizorskim izvješćima.

6.2.2 Dugoročne obveze i razgraničenje

Dugoročne obveze iskazane su 18.355.725 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 667.555 KM ili za 3,51 %. Obveze po kreditima su 18.333.134 KM, a za nabavu vozila putem leasinga 22.591 KM. U revidiranoj godini novo zaduženje iznosi 2.984.769 KM, po osnovu ugovora o pozajmicama.

Struktura i stanje dugoročnih obaveza po kreditima je slijedeća:

Dugoročni krediti	Svrha zaduženja	Period otplate duga		Stanje 31.12.2013	Stanje 31.12.2012
		Glavnica	Kamata		
OPEC fond (Razvojna banka)	Rek.školskih objekata	2008.-2019.	2004.-2019.	181.359	226.908
Hypo Alpe Adria Bank	završetak izgradnje stam. zgrade za branitelje	2007.- 2012.	2007.- 2012.	0	28.654
Hypo Alpe Adria Bank	Izgr. šk. sportske dvorane	2009.- 2012.	2009.- 2012.	0	90.808
Međunarodni monetarni fond (MMF) -Stand by aranžman	tekuća likvidnost – fin. proračunskog deficita	2015.-2017.	2015.-2017.	2.700.000	2.700.000
Nova Banka AD Banja Luka	Izgr. i rekonsktr. školskih objekata i lokalne infrastr.	2010.–2015.	2010.–2015.	2.311.134	3.890.646
Nova Banka AD Banja Luka	za fin. Prorač. Deficita	2012.- 2015.	2012.- 2015.	2.138.377	3.101.428

UniCredit Bank d.d. Mostar	tekuća likvidnost	2013.- 2017.	2013.-2017.	4.091.291	5.000.000
Zavod za zdr. osiguranje ZHŽ	sanacija duga za nepl. dopr.	2014.-2018.	2014.-2018.	6.077.135	3.420.663
Služba za zapošljavanje ZHŽ	sanacija duga za nepl. Dopr	2014.-2018.	2014.-2018.	833.837	505.541
Sveukupno				18.333.134	18.964.648

Za iskazane obveze prema Federalnom ministarstvu financija po Stand – by aranžmanu (kredit MMF) Skupština je 13.12.2013. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o prihvaćanju reprograma obveza po kreditnom zaduženju Županije prema Federalnom ministarstvu financija iz to kako slijedi: rok otplate 5 godina, grace period 3 godine i u svrhu osiguranja naplate potraživanja po osnovu ugovora Županija daje ovlaštenje Federaciji BiH da direktno sa računa Javnih prihoda FBiH, i to iz dijela prihoda koji pripadaju Županiji izvrši naplatu bilo kojeg dospjelog a neizmirenog potraživanja. Ugovor o reprogramu je zaključen 23.12.2013. godine i prema otplatnom planu I rata dospjeva 10.10.2015. godine.

Za dva dogoročna kredita Nove banke (iz 2010. i 2012. godine) na troškovima kamata, pored redovnih kamata po ratama, evidentirane su kamate u ukupnom iznosu 35.488 KM, koje se prema izjavama odgovornih lica odnose na obračunate zatezne kamate. Navedeno upućuje da zadužene osobe ne vrše adekvatno praćenje dospjeća kreditnih obveza, što za posljedicu ima ne redovito izmirivanje kreditnih obveza za koje se obračunavaju zatezne kamate.

Potrebno je da Ministarstvo financija osigura adekvatno praćenje dospjeća kreditnih obveza i iste izmiruje na vrijeme, kako u protivnom ne bi plaćali zatezne kamate i stvarali još veće troškove.

U 2013. godini iskazano je novo zaduženje Županije u iznosi 2.984.769 KM, koje se odnosi na pozajmice od Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije u iznosu 2.656.472 KM i Službe za zapošljavanje 328.296 KM u cilju realizacije Zakona o utvrđivanju načina osiguranja sredstava za sanaciju duga Županije prema izvanproračunskim fondovima Županije i sanaciji istog iz 2012. godine. Navedenim Zakonom je definirano da ukupan dug proračunskih korisnika koji se vodi kod Porezne uprave FBiH u prisilnoj naplati a koji se odnosi na dospjele neizmirene obveze po osnovi doprinosa prema fondovima iznosi 7.852.407 KM i to: Zavodu 6.841.326 KM i Službi 1.011.081 KM. Utvrđeno je da će Vlada uzeti pozajmicu od izvanproračunskih fondova Županije u svrhu saniranja duga po rješenjima Porezne uprave o prisilnoj naplati dospjelih a neizmirenih obveza po osnovu neuplaćenih doprinosa na ranije isplaćene plaće uposlenika (2008-2010. godine), kao i da će se uvjeti pozajmice definirati posebnim ugovorom između Vlade i fondova, uz kamatnu stopu do 2 % i grace period 2 godine od dana potpisivanja ugovora. Krajem 2012. godine između Vlade i navedeni fondova zaključeni su ugovori o zajmu. Ugovoren je da se polovina iznosa doznači na račun Županije najkasnije do 31.12.2012. godine, a drugu polovicu do 30.04.2013. godine, grace period za vraćanje pozajmice do 19.12.2014. godine, kamatnu stopu od 0,5 % godišnje a definirano je da će se nakon isteka utvrđenog grace perioda sklopiti aneks ugovora kojim će se definirati otplatni plan vraćanja zajma sa pripadajućim kamatama. Do kraja 2013. godine od Zavoda realizovano je 6.077.135 KM, a od Službe 833.837 KM, što je manje za 941.435 KM od ukupno ugovorenog. Za ne realizirani dio ugovora nisu prezentirana pismena obrazloženja, niti je prezentirana pisana korespondencija sa fondovima i Poreznom upravom. Prema izjavama odgovornih radi se o dijelu koji se odnosi na obračunate kamate od strane Porezne uprave FBiH u prisilnoj naplati za dospjele neizmirene obveze po osnovi doprinosa prema fondovima Županije. Kako nije predočena dokumentacija koja je bila temelj za donošenja navedenog Zakona i zaključenje ugovora, kao i dokumentacija na što se odnosi ne realizirani dio od 941.435 KM, ne možemo potvrditi na što se sve odnosi doneseni Zakon i zaključeni ugovori.

Potrebno je da Županija zajedno sa Poreznom upravom i izvanproračunskim fondovima pokrenu aktivnosti na usklađivanju iskazanih stanja, sa ciljem usklađivanja i izmirivanja ugovorenih obveza.

6.3 Popis imovine, potraživanja i obveza

Glavno popisno povjerenstvo za popis imovine, obveza i potraživanja Županije Elaborat o obavljenom redovnom godišnjem popisu imovine, obveza i potraživanja koji su u evidenciji JRR Županije na dan 31.12.2013. godine, nije sačinilo u propisanom roku. Zaklučkom Vlade isti je usvojen 14.03.2014. godine.

Revizijom smo utvrdili da kod pojedinih proračunskih korisnika nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava i izvora sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Kao npr. kod Ministarstva prostornog uređenja u popisnim listama uneseni su podaci prepisani i iz knjigovodstvenih evidencijskih, bez inventurnih brojeva, odnosno izvršenog naturalnog popisa. Popisno povjerenstvo nije sačinilo Izvješće o popisu, nije konstatovalo da uopće nisu naljepljeni inventurni brojevi, ili utvrdilo eventualne razlike po popisu. Kod Srednje škole „Antun Branko Šimić“ Grude, OŠ „Ivan Mažuranić“ Posušje i OŠ „Franice dall era“ vir Posušje u popisnim listama imovina je iskazana po vrsti konta, bez inventurnih brojeva. U istim školama u Izvješću o popisu su navedene knjigovodstvene promjene povećanja vrijednosti i obračunatoj amortizaciji, bez izvršenog usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava.

Povjerenstvo za popis novčanih sredstava i potraživanja u Izvješću o popisu nije konstatovalo da nisu usuglašena evidentirana blokirana sredstva, jer su prema podacima likvidacionog upravitelja u Županiji manje iskazana za 112.269 KM. Nije izvršeno usuglašavanje potraživanja sa dužnicima. Za pojedina potraživanja dat je prijedlog da se poduzmu određene aktivnosti, obzirom na njihovo datiranje, a posebno na pozajmice. Međutim, za potraživanja starija od 6 mjeseci (iz 2008. godine), nije dalo prijedlog za evidentiranje istih sukladno računovodstvenim propisima, o čemu smo konstatovali i u prethodnoj godini.

Proračunski korisnici su samo djelimično izvršili popis obveza. Prema dobavljačima je dostavilo 25 korisnika dok osnovne i srednje škole to nisu učinile. Popis obveza prema radnicima i doprinosima uopće nisu sačinjavali proračunski korisnici, nego je Glavno Povjerenstvo za popis dalo preglede obveza, bez datih obrazloženja na koje se razdoblje odnose neizmireni doprinosi. Izvršen je otpis zastarjelih obveza (2001-2005), na prijedlog pojedinačnih povjerenstava, u iznosu 158.164 KM (Vlada 72.615 KM; Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi 56.337 KM; MUP 22.511 KM; Ministarstvo branitelja 3.864 KM i Ministarstvo financija 2.837 KM). Imajući u vidu da proračunski korisnici nisu izvršili popis svih obaveza, pa samim tim ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kao i da za iskazane obveze za doprinose (22.744.580 KM) nisu data obrazloženje na koje se razdoblje odnose, a dio obveza nisu evidentirali u trenutku nastanka istih, ne možemo potvrditi da stvarno stanje odgovara knjigovodstvenom.

Svi proračunski korisnici obvezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine i obveza Županije i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH.

6.4 Vanbilančna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji vodi se 9.638.468 KM od čega se 8.114.608 KM odnosi na neplaćene obveze za doprinose na plaće i iz plaća za zdravstveno osiguranje i zapošljavanje sa stanjem na 31.12.2004. godine (razlika za manje isplaćene obveze jer su se prilikom isplate plaća doprinosi plaćali na iznos najniže plaće). Za isto je Vlada 13.01.2005. godine donijela Odluku kojom je utvrđeno da Ministarstvo financija privremeno neće knjižiti kao obveze Županije čime je postupljeno suprotno propisima. Obveze se nisu umanjivale za dio obračunatih i plaćenih doprinose uposlenika koji su otišli u mirovinu u prethodnom razdoblju, niti su iste obuhvaćene godišnjim popisom, tako da ne možemo potvrditi da iskazano stanje u potpunosti odgovara stvarnom stanju.

U okviru vanbilansne evidencije vodi se evidencija o poslovanju sa sudskim i upravnim pristojbama u ukupnom iznosu od 1.523.860 KM (sudske pristojbe 656.374 KM i upravne pristojbe 867.486 KM).

U vanbilansnoj evidenciji nisu evidentirane garancije Županije po kreditima datim krajnjim korisnicima u iznosu od 21.273.421 KM što nije sukladno članku 57. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Odlukama Skupštine iz 2005., 2007. i 2009. godine date su garancije na 5 kredita a korisnici kredita su: Općina Posušje, Općina Grude i JP Komrad d.o.o. Posušje (projekti vodoopskrbnog sustava), Služba za zapošljavanje Županije (ispłata novčanih naknada razvojčanim braniteljima za rujan 2007. godine) i Zavod zdravstvenog osiguranja Županije (završetak radova na objektu kliničke bolnice Mostar).

Za iznos obračunatih i uplaćenih doprinose koji se odnose na razdoblje do 31.12.2004. godine za zaposlenike koji su ostvarili mirovine, istovremeno vršiti umanjenje na vanbilančnoj evidenciji.

Date garancije po kreditima knjižiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

7. Javne nabave

Izdaci za nabavu stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 681.098 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 47.437 ili 6,5 %. Izdaci se odnose na nabavu opreme 425.573 KM, studije izvodljivosti 70.032 KM i rekonstrukciju i investiciono održavanje 185.493KM.

Kao i prethodne godine, sredstva su utrošena mimo datih ovlaštenja, jer za nabavu stalnih sredstava nisu doneseni Programi utroška, čime nije postupljeno sukladno članku 25. Zakona o izvršavanju proračuna Županije kojim je definirano da iste odobrava Vlada na prijedlog proračunskih korisnika. Korisnici su provodili postupke nabavi bez donesenog plana nabavi stalnih sredstava sa jasno i precizno utvrđenim vrstama, količinama i vrijednostima svih predmeta nabave i postupaka koje će provoditi.

Revizijom smo utvrdili da je kod Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša u provedenom otvorenom postupku LOT: 1 zamjena postojećih otvora i izrada fasade na objektu (zgrada Vlade) kao najpovoljniji izvođač radova izabran je „Hering“ d.d. Široki Brijeg, (iako je bio drugi po kriteriju najniže cijene), sa kojim je 05.12.2012. godine zaključen ugovor u vrijednosti od 146.012 KM. Prilikom izbora izvođača radova odlučujući kriterij u odnosu na dobavljača sa najnižom ponuđenom cijenom je bio najkraći rok realizacije i to 28 kalendarskih dana od zaključenja ugovora, koji prilikom realizacije nije ispoštovan. Prema ponuđenom i ugovorenom roku „Hering“ d.d nije postupio te je radove realizovao tek 17.07.2013. godine, čime nije ispoštovao navedeni kriterij zbog čega je i ocijenjen kao najpovoljniji, nije postupio sukladno točki V Ugovora o izvođenju radova, a Ministarstvo nije postupilo sukladno točki VI Ugovora, te za razdoblje čak više od 7 mjeseci nije zaračunalo penale za svaki dan kašnjenja (od 0,1% a ne više od 5%) od ukupne vrijednosti ugovorenih radova. Također, „Hering“ d.d je odstupio od ugovorene vrijednosti, te je radove realizovao u iznosu 209.403 KM, što je više za 63.391 KM, za šta nije data pismena suglasnost naručitelja (Ugovornog organa) kako je predviđeno člankom u točki VI Ugovora o izvođenju radova, a niti je za naknadne radove zaključen Aneks ugovora. Prethodno navedenim, „Hering“ d.d je postupio suprotno članku 39. točka 3) Zakona o javnim nabavama BiH i u predmjeru radova 5. Fasaderski radovi izvršio izmjene, što je konstatovao i Nadzorni organ i to: „povećanje količine izvedenih radova zbog odluke o izmjeni načina obrade površine natur betona (povećanje za 266,40 m²) te zbog netočno predviđene količine iz predmjera radova (povećanje za 393,98 m²)“, uslijed čega je i povećana cijena za 30.571 KM i uslijed izvedbe naknadnih radova od 32.820 KM.

Skrećemo pažnju da sukladno Zakonu o javnim nabavama nije dozvoljeno nikakvo naknadno ugovaranje, kojim se mijenja količina i cijena, odnosno odstupa na bilo koji način od onog zbog čega je ponuda izabranog izvođača radova ocijenjena kao najpovoljnija.

Pored navedenog, Ministarstvo prostornog uređenja u konkretnom slučaju nije provelo postupak nabave za tehnički nadzor koji je nadzirao „Triel“ d.o.o Posušje u iznosu 4.188 KM, kao i za LOT 2. Zamjena kotlovnice na zgradu 503 KM a nabava realizirana po ugovoru koji je zaključila Vlada još u 2008. godini.

Kod istog Ministarstva na poziciji **studije izvodljivosti** iskazano je 70.032 KM, od čega se na usluge nadogradnje web aplikacije (izradu modela podataka za bazu javnih objekata, javnih površina, statističkih podataka i GIS sustava) odnosi 58.032 KM i na usluge održavanja web-gis sustava 12.000 KM. Proračunom za 2013. godinu na poziciji studije izvodljivosti je planirano 150.000 KM, bez obrazloženje za koje namjene se planira utrošiti, a niti je donesen Plan nabavki. Također, dio iskazanih nabava od 12.000 KM se odnosi na tekuće održavanje (3.000 KM mjesечно), a ne na kapitalne izdatke.

Ministarstvo unutarnjih poslova je u svibnju 2013. godine pokrenulo 4 konkurenčna zahtjeva bez objave za nabavu kompjutorske opreme (aplikativno rješenje za policijske evidencije 58.264 KM; tehničko rješenje za NOC 57.624 KM; opremu za sustav tehničke zaštite 57.958 KM i informatičku opremu 57.597 KM). Nakon provedenih postupaka zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 231.443 KM. Međutim, na poziciji izdataka za nabavu kompjutorske opreme tri nabave su evidentirane, a nije iskazana nabava od 57.958 KM (oprema za sustav tehničke zaštite), iako je ista izvršena u 2013. godini. Pored navedenog, ističemo da su dva ponuđača upućena sva 4 zahtjeva za nabavu i isti su učestvovali sa ponudama u sva 4 postupka. Zbog čega nabava nije provedena sukladno članku 6. Zakona o javnim nabavama BiH, kojim nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka, jer se u ovom slučaju radi o nabavi kompjutorske opreme, kao jednog predmeta nabave.

Za nabave tekućeg materijala i usluga nisu provedene procedure izbora najpovoljnijeg dobavljača sukladno Zakonu, i to kod MUP-a nabave: lož ulja 43.675 KM, uredski materijal 262.162 KM, gorivo 294.127, servisiranje vozila 138.202 KM, a vršene su od dobavljača sa kojim su istekli ugovori (iz 2007. godine). Tek u listopadu 2013. godine MUP je pokrenuo procedure za nabavu uredskog i tiskarskog materijala, pogonskog goriva, usluga opravki i održavanje vozila. Za nabavu goriva Skupština (12.055 KM), a Vlada (16.549 KM) i lož ulje (255.049 KM) su tek sredinom godine zaključili ugovore a do tada vršili nabave od dobavljača sa kojim su istekli ugovori.

Provoditi postupke nabava, te prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača dosljedno i u potpunosti postupati sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.

8. Ostali nalazi – sudski sporovi

Prema Izvješću o radu Županijskog pravobraniteljstva dugovanja Županije, po tužbama u 2013. godini iznose 2.004.557 KM i uglavnom se odnose na isplatu po ugovornim obvezama, radnim sporovima i naknadama štete. Na radne sporove se odnosi 1.144.897 KM (tužbe sudaca za porez na plaću, topli obrok i prijevoz, policijskih službenika u svezi činova i zbog prijema u radne odnose u školama i dr).

Od strane Ministarstva financija reviziji nisu predočeni podaci o izvršnim sudskim rješenjima na teret Županije na bankama koja čekaju na plaćanje po ovom osnovu, o čemu su u prethodnim revizijama imali evidenciju, tako da ne možemo potvrditi da se na adekvatan način prati ovaj segment poslovanja. Navedeno može imati za posljedica da na naplatu stignu izvršna rješenja za koja Proračunom nisu osigurana sredstva.

Temeljem predmeta u kojima je Županija tužitelj ukupno utužena potraživanja iznose 9.133.922 KM, od čega su pozitivno rješeni po tužbenom zahtjevu u iznosu 2.345.826 KM, a nisu 6.788.096 KM. Potraživanja Županije se odnose na sporove koje su u kaznenom postupku pravomočno osuđene ili oslobođene zbog utaje poreza, pribavljanja protupravne imovinske koristi ili nanošenja štete Županiji.

Osigurati praćenje od strane Ministarstva financija za izvršne sudska rješenja, sa ciljem osiguranja sredstava u proračunu Županije.

9. KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlade Zapadnohercegovačke županije je u privitku akta broj: 01-502-14/14 od 21.05.2014. godine dostavila komentare na Nacrt Izvješća o reviziji finansijskih izvješća proračuna za 2013. godinu i to: Skupštine, Vlade, Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i sporta.

U komentaru Vlade vezano za putne troškove navedeno je: „ nije nam jasno s kojom namjerom je naveden ovaj podatak i u koju svrhu ako automobil troši 91/100 km, a poznati su pređeni kilometri“, mislim da ovakve primjedbe nemaju mesta“. Također, dat je komentar: „potrošnja goriva u jednom mjesecu kao da je predsjedniku Vlade ograničeno i propisano kretanje? Ovoj primjedbi nije mjestu u ovakvom Izvješću.“

Obzirom na navedeno ponovo ističemo potrebu kontrole trošenja javnog novca za ove namjene, jer u konkretnom slučaju (za 4 dana službenog puta pravdano je 1.661 KM samo za gorivo i to uz nalog predsjednika Vlade) što je nemoguće opravdati pređenim kilometrima sa odobrenim izdatkom za gorivo.

Kada je u pitanju komentar za potrošnju goriva kod predsjednika Vlade još jednom ističemo da se ne izdaju putni nalozi za upotrebu vozila koji bi bio temelj za pravdanje izdataka za gorivo u službene svrhe. Prema propisu predsjednik Vlade ima ovlašćenje za cijelodnevno korištenje automobila, ali u službene svrhe, što se treba dokumentovati.

U komentaru Skupštine navodi se da je sukladno Ustavu Županije između ostalog financiranje djelatnosti županijske vlasti ili djelatnosti pod njenim pokroviteljstvom u izričitoj nadležnosti Županije. U vezi s prethodnim skrećemo pažnju da je sukladno članku 63. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH propisano da su županije/kantoni dužni donijeti svoje usuglašene propise iz oblasti plaća i naknada sa navedenim zakonom.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša je u vezi provedenog otvorenog postupka LOT 1 – zamjena postojećih otvora i izrada fasade na objektu između ostalog potvrđilo da rok realizacije odnosno izvođenja radova nije poštivan. Međutim, navedeno obrazloženje da je isti ugovor trebao biti potpisani u listopadu 2012. godine, a zbog uložene žalbe i razmatranja Ureda za razmatranje žalbi nije, te zbog ulaženja u zimsko razdoblje, što ni u kom slučaju ne možemo prihvati. Obzirom da je ugovor zaključen u prosincu 2012. godine sa ugovorenim rokom završetka radova od 28 dana, zbog čega je i izabran kao najpovoljniji izvođač radova, dok su radovi značajno duže trajali i to više od 7 mjeseci i završeni u srpnju 2013. godine. Također, ne možemo prihvati dato obrazloženje za ne zaračunate penale Ugovornog organa zbog kašnjenja u izvođenju radova sukladno Ugovoru, zbog toga što izvođač radova po drugom Ugovoru, odnosno objektu nije zaračunao kamate investitoru Vladi Županije, kao i tijeku izvođenja radova „zbog nepredviđenih okolnosti“ (naknadnih) radova koji ne prelaze 50% vrijednosti ugovora.

U vezi prethodnog, skrećemo pažnju, da se ne radi o dodatnim radovima, jer za navedeno nije ni zaključen Anex ugovora, već o mijenjanju količine a samim tim i cijene što je suprotno članku 39. Točka 3) Zakona o javnim nabavkama, (o čemu je šire opisano u točki 7. Izvješća).

Ne možemo prihvati dato obrazloženje MUP-a za provedene konkurenstke postupke nabave kompjuterske opreme, obzirom da se u obrazloženju poziva na članak 5. stavak b) Zakona o javnim nabavama BiH, kojim se izuzimaju od provođenja postupka nabave.

Ministarstvo finansija u vezi sudske sporove predočilo je podatke o izvršnim sudskim rješenjima na teret Županije na bankama koja čekaju na plaćanje po ovom osnovu sa stanjem na dan 02.04.2014. godine u iznosu 919.947 KM. Obzirom da se od banke ne traži redovito izvještavanje ostajemo pri konstataciji da se na adekvatan način ne prati ovaj segmet poslovanja.

Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi i Uprava za inspekcijske poslove se očitovalo da nije imalo primjedbi na Nacrt izvješća.

Ostali komentari i obrazloženja data na Nacrt Izvješća su sa dužnom pažnjom razmotreni i oni koje smo smatrali opravdanim i za koje je dostavljena dokumentacija inkorporirani su u Konačno Izvješće o reviziji financijskih izvješća za 2013. godinu.

Rukovodilac Sektora za financijsku reviziju:

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Vođa tima:

Nidheta Mlivić-Kazić, revizor za fin. reviziju, dipl. oec.

Član tima:

Katica Galić, revizor za fin. reviziju, dipl. oec.

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

1. *Donijeti sva nedostajuća akta sukladno zakonskim propisima, te vršiti dosljednu primjenu istih, radi uspostavljanja sistema internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima;*
2. *Izvršiti analizu iskazanog deficitia i poduzeti adekvatne mjere na planiranju pokrića istog sukladno članku 17. Zakona o proračunima u FBiH;*
3. *Planiranje proračunskih sredstava vršiti temeljem ostvarivih prihoda, te pri izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju proračuna poštivati Zakon o proračunima u FBiH, Zakon o izvršenju proračuna Županije i Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;*
4. *Prikupljena a neutrošena namjenska sredstva knjigovodstveno evidentirati na poziciji vremenski razgraničenih prihoda, te otvoriti posebne namjenske podračune za sredstava za šume, kako bi se omogućilo praćenje namjenskog utroška ovih sredstava u narednom periodu;*
5. *Sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele urediti vrstu i način korištenja vlastitih prihoda, te evidentiranje i usuglašavanje prihoda vršiti sukladno Zakonu o Riznici u FBiH;*
6. *Izvršiti usklađivanje Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Županiji i financiranju županije i Zakona o koncesijama Županije u dijelu raspodjele prihoda od koncesija;*
7. *U cilju zaštite imovine Županije i ostvarivanja koristi od iste Ministarstvo gospodarstva treba poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu dugovanja od svih koncesionara, te sredstva namjenski koristiti sukladno Zakonu o koncesijama;*
8. *Rukovodne strukture su dužne i obvezne poštivati Zakon o doprinosima i istovremeno sa isplatom plaća isplaćivati doprinose, a doprinose za beneficirani radni staž policijskih službenika obračunavati, evidentirati i isplaćivati sukladno Zakonu o policijskim službenicima Županije;*
9. *Naknade troškova djelatnika evidentirati u obračunskom razdoblju kada je nastala obveza kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH;*
10. *Uspostaviti kontrolu izdataka za službena putovanja s ciljem odobravanja istih u službene svrhe;*
11. *Pisanim procedurama definirati način i kontrolu korištenja službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva, te uspostaviti kontrolu nad istim u cilju racionalnog korištenja vozila i trošenja sredstava za službene namjene;*
12. *Pripravnike primati na način kako je to regulirano Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za osnovno i srednje obrazovanje, sa ciljem reguliranja pripravničkog staža;*
13. *Internim aktima regulirati rad radnih tijela i način ostvarenja naknade za rad izvan radnog vremena, kao i utvrđivati visinu naknade u skladu sa donešenim propisima;*
14. *Donijeti procedure za korištenje sredstava reprezentacije kojim će se definirati pravo, način, visina i kontrola utroška ovih sredstava, u cilju efikasnijeg i racionalnijeg trošenja proračunskih sredstava*
15. *Vlada Županije treba odrediti kriterije za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa, te osigurati kontrolu i nadzor nad namjenskim utroškom javnog novca;*
16. *Osigurati da se opravdane finacijske pomoći za određenu namjenu odobravaju samo sa jedne proračunske pozicije;*
17. *Programom utroška definisati svrhu i kriterije za dodjelu sredstava, kao i osigurati da Razvojna agencija Županije podnosi izvješće o namjenskom utrošku sredstava, i da Ministarstvo gospodarstva vrši nadzor nad utroškom istih u cilju osiguranja namjenskog utroška sredstava;*
18. *Program utroška sredstava i Naputak za ostvarivanje prava na potpore u poljoprivredi donositi u propisanim rokovima sukladno Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu;*
19. *Doraditi podzakonske akte za realizaciju poticaja u poljoprivredi u cilju sprječavanja eventualnih zloupotreba i uspostave kontrole nad realizacijom ovih sredstava;*
20. *Uspostaviti središnju bazu podataka o korisnicima i vrstama novčanih potpora sukladno članku 27. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitu;*

21. *Skupština i Vlada treba da osiguraju da se namjenska sredstva za šume u cijelosti stave na raspolaganje nadležnim institucijama;*
22. *Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša u suradnji sa Vladom treba doradi kriterije i vršiti odabir projekata sukladno izvršenom bodovanju, te propiše i vrši nadzor nad namjenskim utroškom;*
23. *Potrebno je da Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi evidentirara tekuće transfera nastale po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom u razdoblju kada su i nastali sukladno članku 59. Zakona o proračunima u FBiH;*
24. *Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti i športa donese Program utroška u propisanom roku, propiše jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu sredstava tekućih prijenosa za šport i vrši nadzor nad utroškom ovih sredstava;*
25. *Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti i športa donese Program utroška u propisanom roku, utvrdi za koji dio projekata kulture vrši dodjelu sredstava i vrši nadzor nad utroškom ovih sredstava;*
26. *Ministarstvo branitelja treba dosljedno i u potpunosti postupiti sukladno Programu utroška s kriterijima za raspodjelu sredstava pojačati kontrolu i nadzor nad namjenskim utroškom javnih sredstava i za nenamjenski utrošak poduzeti zakonom predviđene radnje za povrat sredstava;*
27. *Donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i ista u cijelosti koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH;*
28. *Vlada Županije za kapitalne prijenose drugim razinama vlasti treba odrediti kriterije, odnosno uvjete o načinu raspodjele sredstava, te osigurati stvarni nadzor nad utroškom u predviđene namjene;*
29. *Pri finansijskom izvješćivanju dosljedno primjenjivati proračunsko računovodstvo koje se zasniva na načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti;*
30. *Rashode i izdatke evidentirati prema računovodstvenom načelu modificiranog nastanka događaja;*
31. *Izvršiti međusobno usuglašavanje potraživanja sa dužnicima na dan 31.12. tekuće godine sukladno Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu potraživanja, te ista knjigovodstveno evidentirati sukladno računovodstvenim propisima;*
32. *Ulaganja u stalna sredstva evidentirati na poziciji kapitalnih izdataka istovremeno za vrijednost izgrađenog objekta sukladno računovodstvenim propisima;*
33. *Ministarstvo branitelja treba da isknjiži ulaganja u zgrade branitelja, a eventualnim dokazivanjem imovine nad poslovnom dijelu objekata uz obezbjeđenje odgovarajuće računovodstvene dokumentacije izvršiti knjiženja;*
34. *Potrebno je da Ministarstvo financija osigura adekvatno praćenje dospjeća kreditnih obveza i iste izmiruje na vrijeme, kako u protivnom ne bi plaćali zatezne kamate i stvarali još veće troškove;*
35. *Potrebno je da Županija zajedno sa Poreznom upravom i izvanproračunskim fondovima pokrenu aktivnosti na usklađivanju iskazanih stanja, sa ciljem usklađivanja i izmirivanja ugovorenih obveza;*
36. *Svi proračunski korisnici obvezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine utvrditi stvarno stanje imovine i obveza Županije i isto uskladiti sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH;*
37. *Za iznos obračunatih i uplaćenih doprinose koji se odnose na razdoblje do 31.12.2004. godine za zaposlenike koji su ostvarili mirovine, istovremeno vršiti umanjenje na vanbilančnoj evidenciji;*
38. *Date garancije po kreditima knjižiti sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH;*
39. *Provoditi postupke nabava, te prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača dosljedno i u potpunosti postupati sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.*
40. *Osigurati praćenje od strane Ministarstva financija za izvršne sudska rješenja, sa ciljem osiguranja sredstava u proračunu Županije.*

**IV. PRILOG
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**

Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije:

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A.PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	55.841.000	55.943.949	51.589.478	-4.251.522	92,4%
1.Porez na dobit pojedinca i poduzeća	11.600.000	11.542.857	10.598.701	-1.001.299	91,4%
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)					
Porezi na dobit poduzeća	11.600.000	11.542.857	10.598.701		91,4%
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća				0	
2.Doprinosi za socijalnu zaštitu				0	
3.Porezi na plaću i radnu snagu	40.000	63.522	57.398	17.398	143,5%
4.Porez na imovinu	918.000	823.767	864.050	-53.950	94,1%
5.Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)	10.000	7.787	7.390	-2.610	73,9%
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost	10.000	7.776	6.329	-3.671	63,3%
Porezi na promet posebnih usluga				0	
Porezi na uporabu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti				0	
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obveze)		11	1.061	1.061	
6.Porez na dohodak	3.670.000	3.624.784	3.777.477	107.477	102,9%
7.Prihodi od neizravnih poreza	39.595.000	39.873.880	36.281.043	-3.313.957	91,6%
8.Ostali porezi	8.000	7.352	3.419	-4.581	42,7%
B.NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	7.773.800	7.349.456	7.012.474	-761.326	90,2%
9.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	570.000	121.591	181.749	-388.251	31,9%
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	170.000	120.034	179.776	9.776	105,8%
Ostali prihodi od imovine	400.000	1.537	1.583	-398.417	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu		20	390	390	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu				0	
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika				0	
Prihodi od privatizacije	0			0	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju				0	
10.Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	5.988.300	5.935.002	5.044.693	-943.607	84,2%
Administrativne takse	300.000	139.858	137.772	-162.228	45,9%
Sudske takse	1.900.000	1.861.094	1.677.247	-222.753	88,3%
Komunalne naknade i takse		200		0	
Ostale proračunske naknade i takse	691.500	657.217	258.095	-433.405	37,3%
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	1.944.300	2.051.103	1.734.416	-209.884	89,2%
Prihodi od pružanja javnih usluga (prih. od osobni djelatnosti korisnika proračuna i osobni prihodi)	996.500	1.009.790	1.032.300	35.800	103,6%
Neplanirane uplate –prihodi	156.000	215.740	204.863	48.863	131,3%
11.Novčane kazne (neporeske prirode)	1.215.500	1.292.863	1.786.032	570.532	146,9%

C. KAPITALNI PRIMICI (12)	0	0	0	0	
12.Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od prodaje stalnih sredstava				0	
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi				0	
Ostali kapitalni primici				0	
D.TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	2.280.000	292.212	1.254.826	-1.025.174	55,0%
13.Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	100.000	66.176	3.374	-96.626	3,4%
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	100.000	66.176	3.374	-96.626	3,4%
14.Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	2.180.000	215.809	1.242.818	-937.182	57,0%
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	2.180.000	215.809	1.242.818	-937.182	57,0%
15.Donacije	0	0	0	0	
Donacije				0	
16.Prihodi po osnovu zaostalih obveza		10.227	8.634	8.634	
17.Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	
Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija				0	
Primljeni kapitalni transferi od ostalih razina vlasti				0	
Primljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora				0	
E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)	0	0	0	0	
18.Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti				0	
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama				0	
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima				0	
Povrat od učešća u dionicama javnih poduzeća				0	
Povrat od učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima				0	
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja				0	
Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo				0	
I. PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	65.894.800	63.585.617	59.856.778	-6.038.022	90,8%

F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	64.702.516	70.724.300	64.595.622	-106.894	99,8%
1. Plaće i naknade troškova uposlenih	43.000.374	45.941.372	43.978.324	977.950	102,3%
Bruto plaće i naknade	35.654.325	38.770.114	37.017.929	1.363.604	103,8%
Naknade troškova uposlenih i skupštinskih zastupnika	7.346.049	7.171.258	6.960.395	-385.654	94,8%
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	3.762.128	4.149.953	3.941.700	179.572	104,8%
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	5.714.214	7.090.628	6.032.591	318.377	105,6%
Putni troškovi	142.800	131.528	124.895	-17.905	87,5%
Izdaci za energiju	595.800	599.176	635.644	39.844	106,7%
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	851.200	932.035	1.044.009	192.809	122,7%
Nabava materijala i sitnog inventara	743.400	624.791	794.869	51.469	106,9%
Izdaci za usluge prevoza i goriva	502.385	573.513	488.851	-13.534	97,3%
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	43.060	41.955	40.953	-2.107	95,1%
Izdaci za tekuće održavanje	402.890	1.753.186	402.894	4	100,0%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	94.215	97.380	87.945	-6.270	93,3%

Ugovorene i druge posebne usluge	2.338.464	2.337.064	2.412.531	74.067	103,2%
4. Tekući transferi	11.366.800	12.646.888	9.825.566	-1.541.234	86,4%
Tekući transferi drugim razinama vlasti	3.531.800	4.309.097	2.940.315	-591.485	83,3%
Tekući transferi pojedincima	3.761.000	4.054.099	2.968.743	-792.257	78,9%
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.374.000	1.790.228	2.466.264	92.264	103,9%
Subvencije javnim poduzećima	1.000.000	1.344.962	894.724	-105.276	89,5%
Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	0			0	
Subvencije finansijskim institucijama				0	
Tekući transferi u inozemstvo				0	
Drugi tekući transferi	700.000	1.148.502	555.520	-144.480	79,4%
5. Izdaci za kamate i ostale naknade	859.000	895.459	817.441	-41.559	95,2%
Kamate na pozajmice primljene kroz državu				0	
Izdaci za inozemne kamate				0	
Kamate na domaće pozajmljivanje	859.000	895.459	817.441	-41.559	95,2%
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama				0	
G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	1.382.284	2.606.535	901.098	-481.186	65,2%
6. Izdaci za nabavu stalnih sredstava	1.162.284	728.535	681.098	-481.186	58,6%
Nabava šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada	0			0	
Nabava građevina	100.000			-100.000	
Nabava opreme	636.500	294.953	425.573	-210.927	66,9%
Nabava ostalih stalnih sredstava	0			0	
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	150.000	259.947	70.032	-79.968	46,7%
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	275.784	173.635	185.493	-90.291	67,3%
7. Kapitalni transferi	220.000	1.878.000	220.000	0	100,0%
Kapitalni transferi drugim razinama vlade	220.000	1.878.000	220.000	0	100,0%
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama				0	
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama				0	
Kapitalni transferi javnim poduzećima				0	
Kapitalni transferi privatnim pod. i poduzetnicima				0	
Kapitalni transferi finansijskim institucijama				0	
Kapitalni transferi u inozemstvo				0	
H. OSTALE ISPLATE (8)	0	0	0	0	
8. Izdaci za finansijsku imovinu				0	
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti	0			0	
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima				0	
Pozajmljivanje javnim poduzećima				0	
Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća				0	
Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima				0	
Ostala domaća pozajmljivanja				0	
Pozajmljivanja u inozemstvo				0	
9. Tekuća pričuva (rezerva)	600.000			-600.000	0,0%
II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)	66.684.800	73.330.835	65.496.720	-1.188.080	98,2%

VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	790.000	9.745.218	5.639.942	4.849.942	713,9%
Višak rashoda pokriva se:				0	
a) iz kredita				0	
b) iz viška prihoda prošlih godina				0	
c) ostalo				0	
I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)	4.000.000	8.926.204	2.984.769	-1.015.231	
10.Primici od dugoročnog zaduživanja	4.000.000	5.000.000	0	-4.000.000	
Zajmovi primljeni kroz državu				0	
Primici od inozemnog zaduživanja				0	
Primici od domaćeg zaduživanja	4.000.000	5.000.000		-4.000.000	
11.Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	3.926.204	2.984.769	2.984.769	
Zajmovi primljeni kroz državu				0	
Primici od inozemnog zaduživanja				0	
Primici od domaćeg zaduživanja		3.926.204	2.984.769	2.984.769	
J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA	3.210.000	2.787.909	3.365.421	155.421	104,8%
12.Izdaci za otplate dugova	3.210.000	2.787.909	3.365.421	155.421	104,8%
Otplate dugova primljenih kroz državu				0	
Spoljne otplate				0	
Otplate domaćeg pozajmljivanja	3.210.000	2.787.909	3.365.421	155.421	
Otplate unutarnjeg duga				0	
Otplate duga po izdatim garancijama				0	
III.FINANCIRANJE (I - J)	790.000	6.138.295	-380.652	-1.170.652	-48,2%

Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna Županije za 2013. godinu, Ministar financija Radoslav Luburić je potpisao 27.03.2014.godine i dostavio Vladi Županije na usvajanje.

Bilaca stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije:

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	4.036.079	8.395.366	208,0%
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.081.345	646.374	59,8%
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	2.448.484	7.242.746	295,8%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe	109.475	109.471	100,0%
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	396.775	396.775	100,0%
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	52.366.734	52.462.084	100,2%
9.Stalna sredstva	73.978.217	75.462.146	102,0%
10.Ispravka vrijednosti	21.611.483	23.000.062	106,4%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	52.366.734	52.462.084	100,2%
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA:	56.402.813	60.857.450	107,9%

C) Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	37.379.533	42.501.725	113,7%
19.Kratkoročne tekuće obveze	13.405.602	13.883.068	103,6%
20.Obveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	845.349	845.349	100,0%
22.Obveze prema djelatnicima	21.605.018	26.196.290	121,3%
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	1.523.564	1.577.018	103,5%
D) Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	19.023.280	18.355.725	96,5%
25.Dugoročni krediti i zajmovi	18.964.648	18.333.134	96,7%
26.Ostale dugoročne obveze	58.632	22.591	38,5%
27.Dugoročna razgraničenja			
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	0	0	
28.Izvori stalnih sredstava	-3.893.988	-3.432.378	88,1%
29.Ostali izvori sredstava	38.089.190	38.390.485	100,8%
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	34.195.202	34.958.107	102,2%
UKUPNO PASIVA:	56.402.813	60.857.450	107,9%

Konsolidirano godišnje izvješće Bilanca stanja na dan 31.12.2013. godine, Ministar financija Radoslav Luburić je potpisao 27.03.2014. godine i dostavio Vladi Županije na usvajanje.